

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Eilandsraadbepluit van **20 APR 2021**, nr 2
(archiefr. **ER-2021000655**)

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

overwegende:

dat het wenselijk is dat de eilandsraad de jaarrekening 2019 van de stichting Openbaar Onderwijs Bonaire vaststelt;

gelet op:

artikel 54, zesde lid, sub d, Wet Primair Onderwijs BES;

HEEFT BESLOTEN:

de jaarrekening 2019 van de stichting Openbaar Onderwijs Bonaire vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van, **20 APR 2021**

De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire,

De voorzitter,

de eilandgriffier,

Afschrift dezes te zenden aan:
Bestuurscollege, S&Z, Fin, JAZ en CFT.



Samenleving & Zorg/afdeling E&W

Aan de leden van de Eilandsraad van
het openbaar lichaam Bonaire
d t k.v de eilandgriffier
Mw Shuzelle Pieter

Uw brief van: *PSA/2021001912*
Ons nummer: *22 MAR 2021*
Datum: *22 MAR 2021*
Betreft: jaarrekening 2019 van de
stichting Openbaar Onderwijs
Bonaire

Geachte leden van de eilandsraad,

De Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire biedt hun jaarrekening 2019 aan ter vaststelling en instemming van de eilandsraad

Conform artikel 54, zesde lid, sub d, van de Wet Primair Onderwijs BES dient de eilandsraad deze jaarrekening vast te stellen

De afdeling Financiën heeft in samenwerking met de directie Samenleving en Zorg de jaarrekening beoordeeld en heeft geen commentaar of opmerkingen
U wordt derhalve voorgesteld de betreffende jaarrekening conform bijgaand concept besluit vast te stellen.

Hoogachtend,

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,
de gezaghebber de eilandsecretaris

Bijlagen: jaarrekening 2019 stichting OOB concept besluit Eilandsraad

Cc S&Z Fin JAZ, CFT

Correspondentieadres
Kaya Grandi 51 | Kralendijk Bonaire C N
Tel (+599) 717-5330 | Fax (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Verzoeken beantwoording van deze brief datum nummer en onderwerp te vermeiden



Eilandsraadbesluit van
(archiefnr.

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

overwegende:
dat het wenselijk is dat de eilandsraad de jaarrekening 2019 van de stichting
Openbaar Onderwijs Bonaire vaststelt;

gelet op:
artikel 54, zesde lid, sub d, Wet Primair Onderwijs BES;

HEEFT BESLOTEN:

de jaarrekening 2019 van de stichting Openbaar Onderwijs Bonaire vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van,

De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire,

De voorzitter,

de eilandgriffier,

Afschrift dezès te zenden aan:
Bestuurscollege, S&Z, Fin, JAZ en CFT.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire
Bonaire
2019



BDO B.V.

Paraaf voor *Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire*
waarmarkingsdoeleinden

Inhoud

Bestuursverslag	5
Voorwoord	6
1. Jaarverslag Raad van Toezicht OOB	7
2. Kerngegevens en kernactiviteiten	11
3. Juridische structuur	12
4. Organisatiestructuur	13
5. Onderwijskundige ontwikkelingen	16
6. Personeel	18
7. Huisvesting	23
8. Financiën	24
Jaarrekening	35
Overige Gegevens	54



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

Bestuursverslag



IBDO

BDO B.V.

Paraaf van  voor
waarmerkingsdoeleinden

Voorwoord

Met dit jaarverslag legt de algemeen directeur die het College van Bestuur vormt verantwoording af aan de Raad van Toezicht, de medewerkers, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire en andere belanghebbenden over de ontwikkelingen en de behaalde resultaten in het jaar 2019.

Na vaststelling van dit jaarverslag door de Raad van Toezicht, na instemming van de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire wordt dit document gepubliceerd op de website www.stichtingooob.com.

Dit jaarverslag informeert u over het algemene beleid van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire (OOB). In het jaarverslag worden de activiteiten genoemd die in 2019 zijn ondernomen om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en waar mogelijk te verbeteren, om doelen die gesteld zijn te verwezenlijken en de ontwikkeling van het onderwijs te verbeteren.

De basis blijft de kwaliteit van ons onderwijs. We hebben kunnen vaststellen dat het onderwijs bij OOB voldoet aan de basiskwaliteit. De beide scholen Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante hebben de basiskwaliteit van haar onderwijs geconsolideerd.

Drs. Saby de Bies
Algemeen directeur

IBDO

BDO B.V.

Paraaf voor 
waarmerkingsdoeleinden

1. Jaarverslag Raad van Toezicht OOB

Binnen Stichting OOB en de voor de stichting geldende statuten en reglementen functioneert een Raad van Toezicht (hierna RvT).

De RvT heeft tot taak om vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid toe te zien op de strategie en het beleid van de algemeen directeur en de algemene gang van zaken binnen de stichting.

De RvT adviseert (gevraagd en ongevraagd) de algemeen directeur, fungeert als klankbord en vervult de werkgeversrol voor de algemeen directeur. Bij de vervulling van hun taak richten de toezichthouders zich naar het belang van de organisatie.

1.1 Samenstelling Raad van Toezicht

De RvT bestaat uit vijf personen. Binnen de RvT zijn alle relevante kennisvelden, deskundigheden en externe netwerken vertegenwoordigd. Elk lid van de RvT is een generalist die een specialisme meebrengt.

Per 31 december 2019 maken de volgende leden deel uit van de RvT:

	Kennisveld:
Dhr. B.R. Pourier (voorzitter)	Onderwijskunde
Mw. M.M.A. van Lieshout (secretaris)	Juridische zaken
Mw. G.S. Timp-Silberie (penningmeester)	Financiën
Mw. S.E. Martinus-Francees (lid)	Sociaal maatschappelijke zaken
Dhr. J.H. Burgers (lid)	Human Resource

Rooster van aftreden:

	Benoemingsdatum:	Benoemd tot:	Termijn:
Dhr. B.R. Pourier (voorzitter)	19-12-2012	19-12-2020	Tweede
Mw. M.M.A. van Lieshout (secretaris)	19-12-2012	19-12-2020	Tweede
Mw. G.S. Timp-Silberie (penningmeester)	27-05-2013	27-05-2021	Tweede
Mw. S.E. Martinus-Francees (lid)	01-10-2014	01-10-2022	Tweede*
Dhr. J.H. Burgers (lid)	*		Eerste

*Nog officieel te benoemen door het eilandsraad.

De voorzitter, secretaris en penningmeester zijn alle drie aan hun tweede termijn, Mw. Francees is in afwachting van haar herbenoeming door de eilandsraad, alvast gestart met haar tweede termijn op 1 oktober 2018. De benoeming is doorgaans voor de periode van 4 jaar. Mw. Tweed (lid) is per 1 november 2019 afgetreden als lid van de RvT, ontslag aan mw. Tweed is verleend op eigen verzoek. Ook dhr. Burgers is in afwachting van de officiële benoeming door de eilandsraad alvast begonnen aan zijn eerste termijn.

1.2 Werkzaamheden Raad van Toezicht

1.2.1 Bijeenkomsten

De RvT en de algemeen directeur vergaderden in 2019 vijfmaal voor de reguliere vergaderingen. De vergaderingen werden voorbereid door de voorzitter van de RvT en de algemeen directeur, waarbij ook gelegenheid was om algemene beleidsaangelegenheden



BDO B.V.

Paraaf voor
waarmarkingsdoeleinden

en ad hoc vraagstukken aan de orde te stellen, ieder binnen de eigen verantwoordelijkheid.

De vergadercyclus van de RvT ligt vast en wordt bepaald door de begroting, tussentijdse financiële rapportages, financiële jaarrekening en het bestuur verslag. Naast deze vergadercyclus heeft de RvT de algemeen directeur bijgestaan met raad terzijde op juridisch, financieel, personeel, sociaal maatschappelijk en onderwijskundig gebied.

1.2.2 Code "Corporate Governance Bonaire" en de code "Goed bestuur in het Primair Onderwijs"

Stichting OOB committeert zich zoals vastgesteld in het RvT-overleg van 16 februari 2016 aan de beide codes "Corporate Governance Bonaire" en "Goed bestuur in het Primair Onderwijs".

Het Openbaar Lichaam Bonaire heeft Stichting OOB opgericht met inachtneming van de Code "Corporate Governance Bonaire". De statuten zijn conform deze code opgesteld, dat betekent dat rekening is gehouden met de maatschappelijke ontwikkelingen inzake degelijk onderwijsbestuur: evenwicht tussen verticale (ouders en belanghebbenden) en horizontale verantwoording (bijvoorbeeld inspectie) en een functiescheiding bestuur en intern/extern toezicht. De organisatiestructuur is opgesteld aan de hand van het Raad van Toezicht model.

De leden van de RvT zijn benoemd door de eilandsraad aan de hand van de door de eilandsraad voorafgaande vastgestelde profielschets met dien verstande dat twee leden worden benoemd op bindende voordracht van de ouders van de leerlingen die zijn ingeschreven op de betrokken scholen. De stichting wordt bestuurd door een algemeen directeur die het College van Bestuur vormt onder toezicht van de RvT.

Een vrij nieuwe organisatiestructuur voor Bonaire, functiescheiding tussen bestuur en intern toezicht dat ook een vereiste is conform de code "Goed bestuur in het Primair Onderwijs". Dat is ook de reden dat wij ons nog steeds professionaliseren op dit gebied.

1.2.3 Professionaliseringsagenda

De leden van de Raad van Toezicht hebben in 2019 geen scholing gedaan, zij hebben zich voornamelijk steun geboden aan de algemeen directeur. Voor 2020 wordt er een analyse gedaan van de scholingsbehoefte en worden professionaliseringsbijeenkomsten indien nodig gepland voor de RvT.

1.2.4 Strategisch beleid

In 2019 is het strategisch beleidsplan 2019 – 2023 geschreven. De input voor dit plan is aangedragen door de RvT, de algemeen directeur in samenwerking met diverse geledingen binnen Stichting OOB en externe stakeholders.

De algemeen directeur heeft in samenwerking met de beide schoolleiders in 2019 een concept strategisch beleidsplan opgesteld. Dit plan is uitvoerig besproken met de verschillende stakeholders. De RvT heeft op 2 juli 2019 het strategisch beleidsplan 2019-2023 vastgesteld. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd met input uit de kwartaalrapportages van de algemeen directeur.

1.2.5 Financiën

Op 2 juli 2019 heeft de RvT de jaarstukken 2018 vastgesteld, die reeds op 30 juni 2019 door alle leden was ondertekend. Alvorens deze goedkeuring te verlenen heeft de RvT zich door de accountant laten informeren over zijn bevindingen.

De meerjarenbegroting 2020-2023 is uitvoerig besproken met de algemeen directeur in het RvT-overleg van 15 oktober 2019. De meerjarenbegroting 2020-2023 is in lijn met het strategisch beleidsplan 2019-2023. De RvT heeft de meerjarenbegroting 2020-2023 vastgesteld in het RvT-overleg van 15 oktober 2019. Naar aanleiding van een beslissing van OCW betreffende de aanwending van het vrijgekomen budget voor personele kosten over 2019-2020 is de meerjarenbegroting 2020-2023 gereviseerd en weer ter goedkeuring gelegd aan de RvT, de definitieve meerjarenbegroting is geaccordeerd in de vergadering van 10 december 2019. Er is geen wijziging gestuurd naar het Openbaar Lichaam Bonaire, omdat de wijzigingen budget neutraal zijn gedaan.

1.2.6 Werkgeversrol

In 2019 is er geen formeel gesprek met de algemeen directeur geweest over de werkzaamheden, dit wegens ziekte van de voorzitter van de RvT. Echter wordt in alle vergaderingen geïnformeerd. Het formele gesprek staat gepland voor aanvang 2020.

Voor de beloning van de algemeen directeur in het Primair Onderwijs wordt het Functieboek samenwerkende scholen voor primair onderwijs Bonaire aangehouden (19 maart 2016), schaal 13.

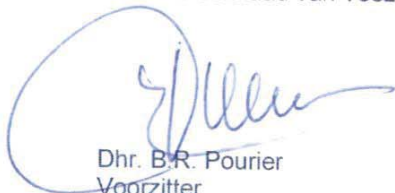
1.2.7 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

In 2019 hebben er twee gesprekken plaatsgevonden met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) en de RvT. Deze waren de regulier geplande gesprekken. In het tweede gesprek is de nieuwe ouder gelede van de GMR geïntroduceerd aan de RvT.

Daarnaast vergadert de GMR regelmatig met de algemeen directeur, de punten die naar voren worden gebracht door de GMR worden of besproken met of medegedeeld aan de RvT afhankelijk van de aard.

De RvT heeft met de GMR afgesproken dat indien nodig tussentijds altijd contact met elkaar opgenomen kan worden.

Namens de Raad van Toezicht



Dhr. B.R. Pourier
Voorzitter



Mevr. M.M.A. van Lieshout
Secretaris



Mevr. G.S. Timp-Silberie
Penningmeester



Mevr. S.E. Martinus-Francees
Lid

Dhr. J.H. Burgers
Lid



2. Kerngegevens en kernactiviteiten

2.1 Kerngegevens

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire (OOB)
Algemeen directeur: Drs. Saby de Bies
Hanchi Amboina 2
Antriol Pariba, Bonaire
Caribisch Nederland

2.2 Kernactiviteiten

2.2.1 Taakopvatting College van Bestuur

De uitgangspunten voor de wijze van besturen van het openbaar onderwijs van Bonaire zijn:

De algemeen directeur die het College van Bestuur vormt bestuurt de stichting onder toezicht van de Raad van Toezicht. Dit houdt onder meer in dat de algemeen directeur verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de stichting, de strategie en het beleid. De toezichthouder is een intern en onafhankelijk orgaan binnen de stichting dat er op toeziet dat het doel van stichting OOB wordt gerealiseerd door toedoen van de algemeen directeur. De algemeen directeur is bevoegd gezag en stuurt op onderwijskwaliteit via de directeuren van de scholen, de toezichthouder ziet toe op onderwijskwaliteit via de algemeen directeur.

De algemeen directeur houdt bij zijn beleidsvorming rekening met het organisatiebelang in relatie tot de maatschappelijke functie van de stichting en maakt een evenwichtige afweging van de belangen van allen die bij de stichting betrokken zijn.

De algemeen directeur is zich bewust van zijn verantwoordelijkheid, maatschappelijke positie en voorbeeldfunctie en zal uit dien hoofde geen handelingen verrichten of nalaten die de reputatie van de stichting schaden. De algemeen directeur bevordert dat medewerkers van de stichting zich eveneens volgens deze norm gedragen.

2.2.2 Missie/visie

Onze missie en visie voor de periode 2019-2023 zijn:

Missie

Stichting OOB biedt openbaar onderwijs aan kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid en zorgplicht bieden we openbaar onderwijs vanuit het perspectief van het kind: talenten vergrotend en maximale kansen biedend.

Visie

Het openbaar onderwijs biedt leerlingen ruimte om te leren en zich te ontwikkelen ter voorbereiding op deelname in de pluriforme samenleving. Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden.

3. Juridische structuur

Stichting OOB is sinds 1 februari 2013 verantwoordelijk voor het openbaar onderwijs bij Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante. Per 1 augustus 2015 zijn de namen van beide scholen gewijzigd: Kolegio Rayo di Solo was voorheen Kolegio Reina Beatrix en Kolegio Strea Briante was de Watapanaschool. De eilandsraad heeft goedkeuring voor de wijziging van de namen verleend op 25 oktober 2016. Uiteindelijk is deze goedkeuring bekrachtigd met een statutenwijziging die op 27 januari 2017 bij de notaris is gepasseerd. In dit bestuursverslag worden de namen Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante aangehouden voor boekjaar 2019.

Deze twee openbare scholen vielen voor 1 februari 2013 onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB). OLB heeft in 2012 besloten de scholen te verzelfstandigen. Op 19 november 2012 is daarom in opdracht van het OLB, Stichting OOB opgericht.

Stichting OOB is statutair gevestigd te Bonaire. Juridisch gezien is Stichting OOB een stichting en staat als zodanig ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Nijverheid Bonaire onder nummer: 8241: Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire.

IBDO

BDO B.V.

Paraaf voor 
waarmerkingsdoeleinden

4. Organisatiestructuur

4.1 Rol RvT

De RvT is verantwoordelijk voor:

- Het bewaken van het doel en de grondslag van de stichting zoals verwoord staat in de statuten;
- Werkgeversrol voor de algemeen directeur;
- Het adviseren van de algemeen directeur;
- Goedkeuren van besluiten betreffende samenwerking, fusie en overname;
- Goedkeuren van het strategisch beleid;
- Goedkeuren van de begroting en de jaarrekening;
- Benoemen van de accountant.

4.2 Algemeen directeur

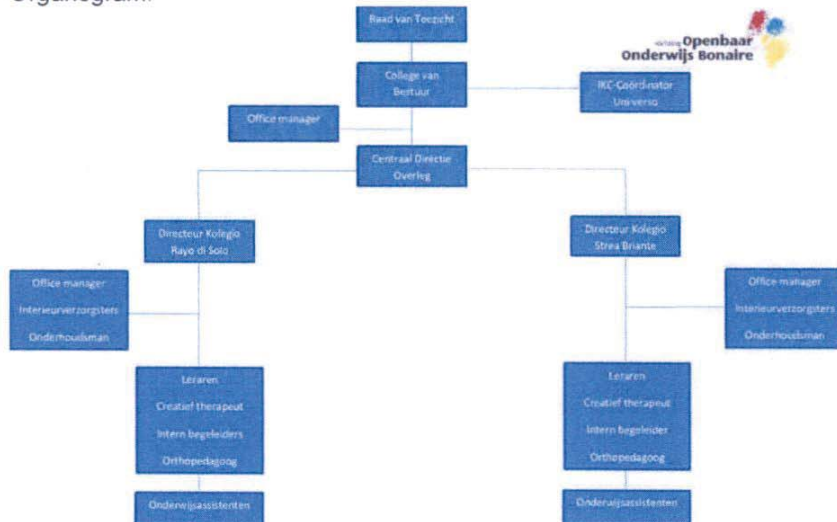
De algemeen directeur die legt periodiek verantwoording af over het gevoerde beleid aan de RvT.

De organisatie wordt geleid door een algemeen directeur, met een beperkte algemene en secretariële ondersteuning van de office managers van de beide scholen. De directeurs van de scholen bieden advisering en ondersteuning op de beleidsterreinen. De IKC-coördinator adviseert de algemeen directeur over de samenwerking met de kinderopvang. Deze functie is nieuw binnen de organisatie en is belangrijk voor de realisatie van de toekomstplannen van het eilandgebied Bonaire, zoals omschreven in het programma Bes(t) for Kids.

De algemeen directeur en de directeurs van de scholen zijn in het Centraal Directie Overleg gericht op het scheppen van voorwaarden waardoor de leerkrachten en ondersteuners de gewenste resultaten kunnen bereiken.

De algemeen directeur bepaalt de beleidskaders en mandateert de uitvoering aan de directeurs.

Organogram:



De kracht van ons onderwijs wordt gevormd in de scholen. De beide scholen hebben in 2015 een schoolontwikkelingsmodel opgesteld voor de periode 2015-2019. Daarbij zijn de volgende vijf onderwerpen als uitgangspunt genomen:

- Directe instructiemodel, handelings- en opbrengstgericht werken;
- De veilige school;
- Taal;
- Rekenen;
- ICT.

Rekening houdend met de specifieke ontwikkelingen binnen de scholen hebben zij nagedacht over de invulling van deze onderwerpen met als doel goed onderwijs aan te kunnen blijven bieden en zich verder te professionaliseren.

In juli 2019 is het nieuwe strategisch beleidsplan van de stichting gefinaliseerd en vastgelegd, aan de hand van het huidige strategisch beleidsplan zijn de scholen bezig met een nieuw schoolplan.

4.3 Partners

De samenwerking met verschillende partners op Bonaire hebben we in 2019 gecontinueerd. Belangrijkste ontwikkelingen op dit terrein:

- Subsidieaanvraag samenwerkende scholen Taalbeleidskaders PO en VO Bonaire, deze subsidie is toegekend en de samenwerkende scholen hebben stappen ondernomen voor de realisatie;
- Op weg naar UNI-VERSO (integraal kind centrum): samenwerking met Stichting Kuido Professional pa Mucha. Gezien onze collectieve ambitie met betrekking tot het vormen van een IKC is in 2019 besloten om een gezamenlijke IKC-coördinator

te benoemen die belast is met de dagelijkse gang van zaken en advisering aan de leiding;

- Gezonde school, Openbaar Lichaam Bonaire;
- Deelname samenwerkingsverband Bonaire, zitting in het algemeen bestuur van Stichting Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire.
- Reguliere bijeenkomsten bestuurders PO en VO

Stichting OOB is sinds 18 januari 2016 ook lid van de PO-raad.

In 2019 heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het Openbaar Lichaam Bonaire in het kader van de huisvesting, toegangswegen schoolgebouwen, ontwikkeling integraal kind centrum, 4-jarigen beleid, begroting en jaarrekening. Contact- en overlegmomenten zijn er ook met Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), Inspectie van het Onderwijs, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de collega bestuurders van het PO en VO.

4.4 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR heeft haar huishoudelijk reglement op 21 maart 2016 vastgesteld. Per 31 december 2019 bestaat de GMR uit de volgende personen:

Namens de ouders	Namens het personeel
Mw. Lubianka Janga - Engelhardt (voorzitter)	Mw. Susaine Lourens
Mw. Mireya Winklaar	Mw. Jeanne Goeloe (secretaris)
Mw. Joanny Trinidad	

De GMR heeft in 2019 twee nieuwe leden voor het ouder deel en één nieuw lid voor het personeel deel van de GMR geworven, volgens het convenant moet de ouder en personele deel altijd in balans zijn. De GMR is nog bezig met werving voor het personele deel.

5. Onderwijskundige ontwikkelingen

5.1 Kwaliteitsbeleid

De algemeen directeur en de scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het geleverde onderwijs. Hierdoor neemt het interne kwaliteitsbeleid een steeds belangrijker plaats in. Het Parnassys leerling administratie- en volgsysteem geeft inzicht in de opbrengsten en maakt sturen op de onderwijskwaliteit mogelijk.

Over de resultaten en de kwaliteit moet verantwoording worden afgelegd aan de ouders en aan de overheid via de Inspectie van het onderwijs. De Inspectie van het onderwijs heeft in 2015 de basiskwaliteit toegekend aan Kolegio Rayo di Solo. In april 2016 heeft ook Kolegio Strea Briante haar basiskwaliteit behaald. In november 2016 heeft de Inspectie van het onderwijs vastgesteld dat de beide scholen de basiskwaliteit van het onderwijs hebben geconsolideerd. In 2017 hebben voortgangsgesprekken met de inspectie van het onderwijs plaatsgevonden. In maart 2018 zijn de beide scholen weer bezocht voor een kwaliteitsonderzoek dat met een positief resultaat is afgesloten. In maart 2019 hebben weer voortgangsgesprekken plaatsgevonden die hebben geresulteerd in een nagesprek voor Kolegio Rayo di Solo in oktober 2019.

In navolging van het vorige strategisch beleidsplan is er in 2019 een nieuw strategisch beleidsplan opgesteld voor de komende vier jaren. Naar aanleiding van dit nieuw strategisch plan en rekening houdend met de resultaten uit voorgaande jaren op het gebied van onderwijsontwikkeling en leeropbrengsten herzien de scholen op dit moment hun schoolplan.

Tijdens het directieoverleg dat een keer in de twee weken plaats heeft gevonden in 2019 heeft de algemeen directeur samen met de directeuren de voortgang van de schoolontwikkelingen en de leeropbrengsten besproken.

De directeuren leggen hierover elke maand ook schriftelijke verantwoording af aan de algemeen directeur. De algemeen directeur verwerkt deze gegevens vervolgens in een kwartaalrapportage voor de RvT.

In 2019 is gebruik gemaakt van het Cito toetsen 3.0 als methode onafhankelijke toets ter bewaking van de kwaliteit en is gekozen voor de IEP eindtoets van Bureau ICE. Alle PO scholen op Bonaire nemen deze toets af in 2019.

5.2 Scholing

In 2019 is er veel aandacht besteedt aan scholing en ontwikkeling gericht op de vijf onderwerpen die in de schoolplannen als uitgangspunt worden genomen:

- Directe instructiemodel, handelings- en opbrengstgericht werken;
- De veilige school;
- Taal;
- Rekenen;
- ICT.

De studiedagen die in 2019 zijn verzorgd waren voornamelijk in het kader van pedagogisch en didactisch handelen. Er is een tweedaagse studiedag besteed aan de introductie van de IEP volgtoetsen. De gezamenlijke schoolbesturen hebben in 2019 de beslissing genomen om over te stappen naar de IEP-volgtoetsen, deze toetsen zijn vriendelijker en toetsen leerlingen aan de doelen en niet tegen een benchmark. Er is ook

aandacht besteed aan het versterken van de doorlopende leerlijn binnen de IKC, de algemeen directeur en de schoolleider van Strea Briante zijn naar de jaarlijkse IKC-dag geweest en samen met Stichting professionele kinderopvang een studieweek IKC gedaan in Nederland. Dit werkbezoek was erop gericht inzichten op te doen over de inrichting van de IKC, de mogelijkheden tot samenwerking en de versterking van de doorlopende lijn 0-12.

Gezien de beperkte scholingsmogelijkheden heeft OOB voor het personeel de e-academy van De Rolf Groep aangeschaft. Via de e-academy hebben alle personeelsleden toegang tot een groot aantal cursussen en trainingen die online gevolgd kunnen worden. De keuze van de te volgen cursussen is vrij, maar participatie wordt wel gemonitord en gemotiveerd. Maandelijks zijn er collegiale consultaties, waarbij verschillende thema's aan bod komen. Een wederkerig thema is Conscious Discipline.

De bedrijfshulpverleners hebben uiteraard hun herhalingslessen gevolgd om hun kennis en vaardigheden op te frissen in geval van noodgevallen. Ook is er een groep nieuwe bedrijfshulpverleners opgeleid.

5.3 Onderwijs en ICT

Met de verhuizing naar de nieuwe huisvesting van Kolegio Rayo di Solo zijn de beide scholen sinds augustus 2017 samen gehuisvest op één terrein. Dat heeft het mede mogelijk gemaakt dat de beide scholen gebruik kunnen maken van een gezamenlijke server.

Dat betekent dat alle lokalen momenteel zijn voorzien van 4 Ncomputers en een Prowise bord of een Epson beamer. Op deze manier kunnen alle leraren gebruik maken van de ondersteunende software bij de verschillende methodes.

ICT-programma's waar we een licentie voor hebben zijn:

- Logo 3000 (een programma voor woordenschatonderwijs)
- Parnassys (leerlingvolg- en administratiesysteem)
- KIJK (volgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen van groep 1 en 2)
- ZIEN (volgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen van groep 3 t/m 8)
- Nieuwsbegrip (programma voor begrijpend lezen)
- Alles telt (ondersteunend aan de rekenmethode Alles telt)
- Gynzy (digitale leeromgeving met tools voor leraren en oefeningen voor leerlingen)
- Makkie-om-te-maken (projectlessen voor 3d-printen)

6. Personeel

6.1 Organisatieontwikkeling

Stichting OOB is sinds de start, 1 februari 2013 gegroeid. Dit is enerzijds het gevolg van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs vanuit het Openbaar Lichaam Bonaire en anderzijds door de toename in leerlingenaantal.

Gezien de huidige ontwikkelingen is de verwachting dat het leerlingenaantal de komende periode gelijk zal blijven aan de prognose (P) zoals opgenomen voor het jaar 2019. Door een goede personeelsplanning kan de ontwikkeling adequaat in de hand worden gehouden.

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het aantal FTE's op de jaarlijkse peildatum van 1 januari zien gedurende de laatste jaren. Met de kanttekening dat de cijfers van de jaren 2020 t/m 2022 prognoses zijn.

OOB	2016	2017	2018	2019	2020 (P)	2021 (P)	2022 (P)
Aantal leerlingen (1 oktobertelling)	319	394	385	400	400	400	400
Aantal medewerkers / FTE	46/46	49/49	56/55.5	59/56.5	59/56.5	59/56.5	59/56.5
Alg. dir. / College van Bestuur	1	1	1	1	1	1	1
Directie	2	2	2	2	2	2	2
Leerkrachten	23	25	26	26	27	27	27
Intern begeleider		2	2	2	2	2	2
Onderwijsassistenten	11	11	17	18	18	18	18
Orthopedagoog	1	1		1	1	1	1
Office managers	2	2	2	3	2	2	2
IKC-coördinator			1	1	1	1	1
Onderhoudsman	1	1	1	1	1	1	1
Interieurverzorgsters	4	4	4	4	4	4	4

Er is een langdurig zieke onderwijsassistent voor wie voor vervangend personeel is gezorgd, de IKC-coördinator heeft een functie van 0.5 FTE en twee office managers hebben samen een duo-baan.

De leerling prognoses zijn hieronder weergegeven. De verwachting is dat het leerlingen aantal voor de komende jaren gelijk zal blijven. Dit heeft ook te maken met de huisvesting. Vanaf augustus 2017 zijn de beide scholen definitief gevestigd op hun locatie. Uitgaande van deze locaties kunnen we nog wel de leerlingen huisvesten onder de kolommen 2020 t/m 2022 als prognose (P).

Telling 1 oktober	Brinnr	2016	2017	2018	2019	2020 (P)	2021 (P)	2022 (P)
Kolegio Rayo di Solo	30GP	319	327	311	335	335	335	335
Kolegio Strea Briante	30GT	67	67	74	65	65	65	65
Totaal		386	394	385	400	400	400	400

6.2 Leeftijdsopbouw

De gemiddelde leeftijd per 1 januari 2019 van ons personeel is 41, dit is iets lager dan de gemiddelde leeftijd bij aanvang op 1 februari 2013 en de gemiddelde leeftijd van 2018 (44 jaar). In 2019 was ook de schaarste onder leerkrachten bij stichting OOB voelbaar, de stichting kon moeilijk aan geschikte kandidaten komen. Het tekort in Europees Nederland en op de eilanden blijft een probleem bij het vinden van krachten. Werving uit Europees Nederland is problematisch, omdat de taal een struikelblok blijft. Om de vacatures te vullen heeft de stichting een aantal (bijna) gepensioneerde krachten in dienst genomen. De stichting blijft afhankelijk van de toevoer van LOFO of aanwinst uit het buitenland. Onderstaande tabel geeft de leeftijdsopbouw per 1 januari 2019 weer.

	Aantal man	Aantal vrouw	Aantal medewerkers	Percentage
Jonger dan 21	0	0	0	0%
21-29	3	11	14	24%
30-39	1	15	16	27%
40-49	2	6	8	14%
50-59	1	12	13	22%
60-65	1	6	7	11%
66 en ouder	0	1	1	2%
Totaal	8	51	59	100%

Per 31 december 2019 waren er 54 medewerkers in dienst bij Stichting OOB waarvan:

Mannen: 8
Vrouwen: 46

6.4 Einde dienstverband

In 2019 hebben 15 medewerkers Stichting OOB verlaten:

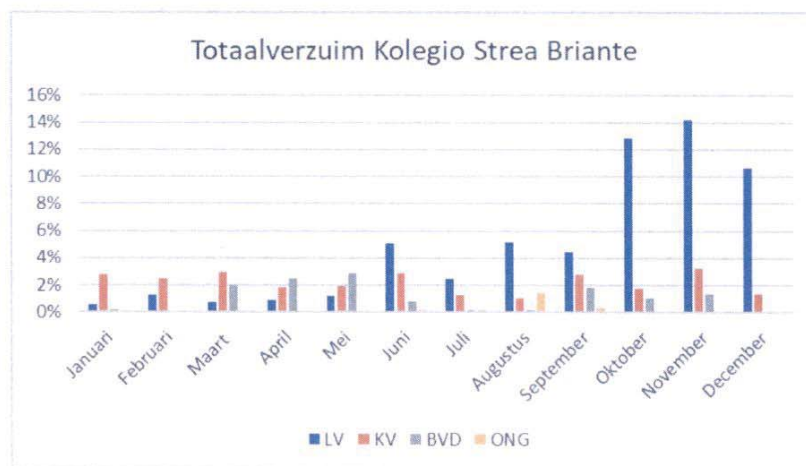
- 8 medewerkers namen ontslag op eigen verzoek;
- 1 medewerker is met wederzijdse goedbevinden uit dienst getreden;
- 6 medewerkers zijn vanwege het bereiken van de einddatum van de arbeidsovereenkomst uit dienst getreden.

6.5 Ziekteverzuim

In deze verzuimanalyse is per maand per school het verzuim gemeten over het kalenderjaar 2019. In het overzicht is een nadere uitsplitsing gemaakt naar lang verzuim, kort verzuim, ongeoorloofd verzuim en bijzondere vrijstelling van dienst.

2019	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
LV	1%	1%	1%	1%	1%	5%	2%	5%	4%	13%	14%	11%
KV	3%	3%	3%	2%	2%	3%	1%	1%	3%	2%	3%	1%
BVD	0%	0%	2%	2%	3%	1%	0%	0%	2%	1%	1%	0%
ONG	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%

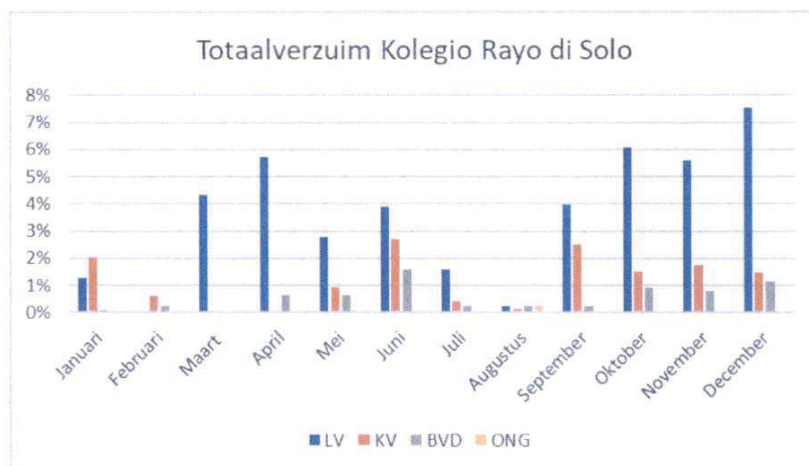
Figuur 1: percentage verzuim per maand per categorie Kolegio Strea Briante



Figuur 2: totaalverzuim Kolegio Strea Briante 2019 per categorie

2019	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
LV	1%	0%	4%	6%	3%	4%	2%	0%	4%	6%	6%	8%
KV	2%	1%	0%	0%	1%	3%	0%	0%	3%	2%	2%	1%
BVD	0%	0%	0%	1%	1%	2%	0%	0%	0%	1%	1%	1%
ONG	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Figuur 3: percentage verzuim per maand per categorie Kolegio Rayo di Solo



Figuur 4: totaalverzuim Kolegio Rayo di Solo 2019 per categorie

In 2019 had Kolegio Rayo di Solo een gemiddeld verzuimpercentage van 8.25% per maand, 4.92% hiervan was lang verzuim. De bijzondere vrijstelling van dienst is gedaald van 2.08% in 2018 naar 1% in 2019. Bij Kolegio Strea Briante lag dit percentage beduidend lager, nl. 5.50% dit ligt echter hoger dan het verzuimpercentage in 2018 van 4.07%. 3.67% van de 4.07% was lang verzuim.

Kolegio Rayo di Solo had te kampen met een zwangerschapsverlof, en verschillende collega's die langdurig ziek zijn/waren. Ook Strea Briante had een zwangerschapsverlof en aan het einde van het kalenderjaar drie collega's die langdurig ziek waren, twee van de drie collega's hebben wegens hun situatie ontslag genomen in december.

In het verzuimonderzoeksrapport van DUO¹ wordt een onderscheid gemaakt tussen ziekteverzuim en overige verzuim. Onder overig verzuim valt ook zwangerschapsverlof. Dit maakt de vergelijking met onze gegevens moeilijk omdat zwangerschapsverlof berekend is in het langverzuim. Ondanks dit gegeven is het toch noemenswaardig dat Kolegio Strea Briante onder het landelijk gemiddeld verzuim van 2018 van 5.7% blijft en ruim onder het gemiddelde voor speciale scholen in Nederland in 2018 van 6.6% blijft. Kolegio Rayo di Solo steekt wel uit boven het landelijk gemiddeld verzuim percentage van Nederland. Buitengewoon verlof en ongeoorloofde verzuim voor Kolegio Strea Briante waren respectievelijk 0.58% en 0% in 2019 en voor Kolegio Rayo di Solo waren de percentages respectievelijk 1% en 0.08%.

Sinds 2015 hebben we een protocol ziekteverzuim ingevoerd. Met de invoering van dit protocol zijn we ook een samenwerking aangegaan met een bedrijfsarts. Vanaf schooljaar 2019-2020 is op advies van onze arbodienst partner het protocol ziekteverzuim aangepast. Medewerkers dienen zich op de eerste ziektedag te melden bij de bedrijfsarts.

¹ Ministerie van OCW (2018). Verzuimonderzoek PO en VO 2018. Retrieved from: <https://duo.nl/open Onderwijsdata/publicaties/verzuim-personeel-po-vo/verzuim-personeel.jsp>

De bedrijfsarts informeert vervolgens de leidinggevende over zijn bevindingen, doch nimmer de medische gegevens. Vervolgens, indien nog ziek, meld de medewerker zich weer op de derde dag bij de bedrijfsarts en vervolgens bij de verzekeringsarts. Daarnaast is er eenmaal per kwartaal een sociaal medisch overleg tussen de arbodienst en de algemeen directeur om de voortgang te bespreken.

6.6 Klachtenregeling

Stichting OOB is aangesloten bij de Klachtencommissie Onderwijs BES. In eerste instantie kan men de interne klachtenregeling doorlopen. Indien dit niet tot de gewenste oplossing leidt, kan men zich wenden tot de Klachtencommissie Onderwijs BES. In het jaar 2019 zijn er geen klachten ingediend.

7. Huisvesting

7.1 Verhuizingen

In juli 2017 is de renovatie van Kolegio Rayo di Solo afgerond. In augustus 2017 hebben daarom beide scholen intrek genomen in de gehele locatie aan de Hanchi Amboina 2 en 2c. In mei 2018 is de officiële opening van het nieuwe gebouw van Kolegio Rayo di Solo gevierd. We hebben de groepen van de beide scholen samen ingedeeld op onder-, midden- en bovenbouw. Enerzijds heeft dat te maken met het ruimtegebrek bij Kolegio Strea Briante anderzijds heeft het te maken met onze onderwijskundige visie. Stichting OOB staat voor inclusief onderwijs en gelijke behandeling van alle leerlingen. Door locaties, voorzieningen en expertise met elkaar te delen kunnen we een optimaal onderwijsaanbod bieden.

De nieuwe huisvestingen van de beide scholen zijn een verschil van dag en nacht met de oude locaties. Dit verschil draagt enorm bij aan een goede onderwijsontwikkeling bij de leerlingen, maar ook aan het welbevinden van het personeel.

7.2 Onderhoud

Kolegio Rayo di Solo is in juli 2017 opgeleverd. Dat betekent dat voor deze school de onderhoudstermijn van 1 jaar is ingegaan als verantwoordelijkheid van de aannemer. Vanaf juli 2018 komen de kosten van het klein onderhoud voor eigen rekening van de stichting.

Voor Kolegio Strea Briante geldt dat het klein onderhoud al sinds 2017 voor rekening van de stichting is.

Het was de bedoeling om in afstemming met het Openbaar Lichaam Bonaire een onderhoudsplan op te stellen. Het wordt met enige regelmaat besproken met het Openbaar Lichaam Bonaire, maar tot op heden zijn er nog geen concrete acties uit naar voren gekomen.

8. Financiën

De begroting van 2019 is 20 december 2018 als onderdeel van de meerjarenbegroting 2019-2022 ingediend bij de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire. De Eilandsraad heeft de begroting op 26 maart 2019 vastgesteld waarop de begroting is ingediend bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

8.1 Financiële kengetallen

- Liquiditeitspositie

$$\text{Current Ratio} = \frac{\text{Beperkte vlottende activa}}{\text{Kort vreemd vermogen}} = \frac{929.780}{668.756} = 1,39$$

Een gezonde waarde voor dit kengetal ligt boven de 1. Een goede liquiditeitsratio illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.

Liquiditeit (Current ratio)	Realisatie OOB	Normering
2019	1.39	> 1.0
2018	1.11	> 1.0
2017	1.15	> 1.0
2016	1.34	> 1.0
2015	1.26	> 1.0
2014	1.22	> 1.0
2013	1.37	> 1.0

De liquiditeit is op balansdatum toegenomen ten opzichte van vorig jaar. Er zijn verschillende oorzaken. Een verklaring is het lage niveau aan investeringen en verbeterde rijksbijdragen die een positieve weerslag heeft op de liquiditeit.

$$\text{Solvabiliteit} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}} * 100\% = \frac{845.994}{1.547.155} = 55\%$$

De solvabiliteit is de graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid en geeft aan of OOB aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De normering van de solvabiliteit is > 30%

Solvabiliteit	Realisatie OOB	Normering
2019	55%	> 30%
2018	48%	> 30%
2017	61%	> 30%
2016	47%	> 30%
2015	40%	> 30%
2014	31%	> 30%
2013	40%	> 30%

Anders gezegd: "solvabiliteit" is de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen op de balans. Wordt het eigen vermogen te klein, of zelfs negatief doordat er met verlies wordt gewerkt, dan zijn de vermogensverhoudingen verstoord. De solvabiliteit

is dan onvoldoende om kredietverschaffers en leveranciers het nodige vertrouwen te geven. Dit betekent dat bij schuldeisers van de onderneming het signaal op rood gaat: zullen zij immers straks hun vorderingen niet kunnen innen.

- Rentabiliteit

Resultaat van de gewone bedrijfsvoering per jaar (resultaat gedeeld door de baten):

$$\text{Rentabiliteit} = \frac{\text{Resultaat}}{\text{Totale baten}} * 100\% = \frac{80.471}{3.243.142} = 2\%$$

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten.

Rentabiliteit	Realisatie OOB	Normering
2019	2%	> 1%
2018	-3%	> 1%
2017	4%	> 1%
2016	1%	> 1%
2015	8%	> 1%
2014	2%	> 1%
2013	26%	> 1%

Hoewel we als OOB geen winstoogmerk hebben, is rentabiliteit een belangrijke indicator om waarde van eigen vermogen te blijven garanderen.

- Kapitalisatiefactor

Het ministerie hanteert de kapitalisatiefactor als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken (balanstotaal minus de gebouwen gedeeld door de totale baten).

$$\text{Kapitalisatiefactor} = \frac{\text{Balanstotaal minus gebouwen}}{\text{Totale baten}} * 100\% = \frac{1.547.155}{3.243.142} = 48\%$$

Kapitalisatiefactor	Realisatie OOB	Normering
2019	48%	< 36%
2018	53%	< 36%
2017	48%	< 36%
2016	59%	< 36%
2015	70%	< 36%
2014	74%	< 36%
2013	54%	< 36%

De kapitalisatiefactor van 48% ligt lager ten opzichte van vorig jaar en nog steeds boven de norm van 36%. De reeds uitgevoerde investeringen zijn voor lange termijn getroffen en het streven van OOB is om de norm van 36% te behalen.

8.2 Staat van baten en lasten

	2019		Begroting 2019		2018	
	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Baten						
2.5.1 Rijksbijdrage	3.166.821		3.143.658		2.983.998	
2.5.2 Overige overheidsbijdragen	70.000		70.000		0	
2.5.3 Overige baten	6.321		8.000		3.214	
Totaal baten		3.243.142		3.221.658		2.987.212
Lasten						
2.5.4 Personeelslasten	2.720.462		2.804.761		2.600.477	
2.5.5 Afschrijvingen	73.771		8.422		83.188	
2.5.6 Huisvestingslasten	137.763		103.616		123.651	
2.5.7 Overige lasten	230.675		233.409		259.981	
Totaal lasten		3.162.671		3.150.208		3.067.297
Saldo baten en lasten		80.471		71.450		(80.085)

8.2.1 Rijksbijdrage

De personele bekostiging wordt jaarlijks vastgesteld conform de Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, houdende regels voor het vaststellen van de bekostiging personeel primair onderwijs in Caribisch Nederland. Dit geldt ook voor de materiële instandhouding die wordt vastgesteld vanuit de Regeling vaststelling bedragen materiële instandhouding primair onderwijs BES, die wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Voor Kolegio Strea Briante hebben wij een extra zorgtoeslag aangevraagd. Bij Kolegio Strea Briante is namelijk sprake van een concentratie van leerlingen met een behoefte aan speciale voorzieningen. Voor extra zorgtoeslag is in de Wet Primair Onderwijs BES nog geen juridische grondslag aanwezig. Om die reden kan de extra bekostiging alleen op aanvraag worden toegekend. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de Wet Primair Onderwijs BES hiervoor zal worden aangepast. Op het moment dat dit gerealiseerd is, zal voor deze extra zorgtoeslag geen aparte aanvraag meer vereist zijn.

8.2.2 Overige overheidsbijdragen

De eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) heeft op 7 november 2013 een motie aangenomen tegen de begroting van OLB van 2014. Zij hebben besloten om over een periode van 10 jaar, jaarlijks \$70.000 toe te kennen aan Stichting OOB. Het bedrag van 2014 is niet uitbetaald. Op 16 september 2015 is een brief ontvangen van het OLB waarin is opgenomen dat het bedrag van \$ 70.000 eenmalig te ontvangen is en dat vervolgens de afdeling Educatie en Welzijn van Directie Samenleving en Zorg met ons de situatie zal evalueren om te komen tot een definitief voorstel van de extra middelen ten

behoefte van een gezonde financiële startpositie van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire. Het bedrag van \$70.000 van 2016, 2017 en 2019 zijn ontvangen na indiening van de factuur. Het bedrag van 2018 is niet ontvangen. Ieder jaar opnieuw dienen we de factuur opnieuw in. Naar aanleiding van de factuur van 2018 heeft OOB een schrijven van OLB ontvangen op 29 oktober 2019, waarin OLB aangeeft dat zij zich verplichten het bedrag van \$70.000 te betalen tot en met het jaar 2026. Daarnaast hebben wij ook vrijwillige ouderbijdragen ontvangen. Ook voor 2019-2020 heeft het OLB besloten om de werkelijke kosten voor het gebruik van het zwembad in het kader van schoolzwemmen voor haar rekening te nemen. Voor zowel stichting OOB als het RK schoolbestuur betaalt OLB deze kosten direct aan de leverancier.

8.2.3 Personeelslasten

Aangezien de personele lasten zo'n 86% van de totale lasten vormen, hebben deze lasten nadrukkelijk de aandacht van de algemeen directeur. Om de ontwikkeling van deze lasten te beoordelen, worden de personele lasten afgezet tegen het aantal FTE's per 1 januari en tegen het aantal leerlingen. Voor deze analyse worden, net zoals het uitgangspunt van de bekostiging, de leerlingenaantallen van 1 oktober voorafgaand aan het kalenderjaar gehanteerd (t-1).

Personele lasten in relatie tot FTE's en leerlingen			
Jaar	Aantal FTE's	Personele lasten	Aantal leerlingen
2020	56.5 (P)	\$ 2.773.776 (P)	400 (P)
2019	56.5	\$ 2.720.462	400
2018	56	\$ 2.600.477	385
2017	52	\$ 2.377.622	394
2016	46	\$ 2.249.992	388
2015	43	\$ 2.000.105	341

Bovenstaande tabel laat zien dat het aantal FTE's en de personele lasten de afgelopen jaren zijn gestegen. De stijging van de personele lasten komt voornamelijk door de addendum op de arbeidsvoorwaardenovereenkomst onderwijspersoneel 2018-2020 die in december 2019 is ondertekend, hierbij is de eindejaaruitkering verhoogd van 6% op de bruto jaarloon naar 8.33% op de bruto jaarloon met een minimum van \$1.750.

8.3 Gang van zaken gedurende het verslagjaar 2019

We sloten het jaar 2019 met een positief resultaat van \$ 80.471 af. Dit resultaat steekt gunstig af ten opzichte van de begroting (\$ 71.450).

8.3.1 Beschouwing baten

De baten zijn in te delen in rijksbijdragen en overige baten (zo ook de jaarrekening). De realisatie van de rijksbijdragen ligt \$ 23.163 boven het begrotingbedrag. Dit verschil is te verklaren door onder andere de verhoging van de rijksbijdragen voor personeelskosten als gevolg van de cao-afspraken.

IBDO

BDO B.V.

Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

8.3.2 Beschouwing lasten

De lasten worden in de staat van baten en lasten ingedeeld in personeelslasten, afschrijvingen, huisvestingslasten, overige lasten (zie ook de jaarrekening). De personeelslasten vormen zoals eerder al aangegeven 86% van de totale lasten. Deze rubriek heeft de grootste invloed op het uiteindelijke resultaat. In 2019 moet ook rekening worden gehouden met de verhoging in de eindejaarsuitkering van het personeel. Dit verschil is niet ten laste van de begroting, het is onderdeel van de rijksbijdrage. In 2019 is er over een periode van 6 maanden sprake geweest van een dubbele bezetting op de functie van directeur Kolegio Rayo di Solo. De voormalige directeur van Kolegio Rayo di Solo is met wederzijds goedvinden gestopt en heeft een beëindigingsvergoeding ontvangen gelijk aan 6 maanden salaris. Ook de functie van orthopedagoog was in 2019 gevuld en er moet bij Kolegio Rayo di Solo rekening gehouden worden met een extra bezetting ter vervanging van een collega die langdurig ziek is en voor wie per september 2019 geen loonderving meer wordt ontvangen. Bij de overige personeelslasten valt op dat de studiekosten meer zijn dan het begrote bedrag. Dit heeft te maken met een studiereis die in oktober gemaakt is. Deze reis was in het kader van het vergaren van kennis op het gebied van ICT, klassenmanagement, IKC en onderwijs in het algemeen. De studiereis betrof een gedeelte cursus en een gedeelte observaties.

De huisvestingslasten van OOB vallen \$ 34.147 hoger uit dan begroot. Dit ligt voornamelijk aan de onderhoudskosten van de airco's. Beide scholen zijn voorzien van airco's in alle lokalen, dit heeft geresulteerd in toename van de onderhoudskosten. Bij de overige lasten kantoor en bestuur is de post schoolzwemmen belast, terwijl deze niet begroot was. Voor het schooljaar 2017-2018 hebben de scholen een subsidie van kansen voor alle kinderen gekregen om het schoolzwemmen te financieren. Voor 2018-2019 is de subsidie voor deze activiteit niet toegekend. Echter is dit wel een belangrijke activiteit voor de kinderen op Bonaire. Het negatief besluit is ook medegedeeld nadat het zwemmen al van start was gegaan. De beslissing was om het dan toch zelf te financieren. Bij de rubriek automatisering is er sprake van een structurele onder begroting. In 2019 liggen de uitgaven \$ 11.233 boven het begrote bedrag. In 2018 zijn stappen ondernomen om de IT kosten enigszins te beperken, bijvoorbeeld door over te gaan naar Office 365 for education. Het is de bedoeling om verder te *digitaliseren* naar een volledige cloud omgeving, dit moet verder geëxploreerd worden welke heeft geresulteerd in de verhoogde uitgaven.

8.3.3 Investeringsbeleid

In de meerjarenbegroting 2019 – 2021 is rekening gehouden met investeringen. Dit sluit aan op het Strategisch beleidsplan 2019 – 2023. De plannen voor onderhoud, ICT, onderwijsleerpakket, scholing en inventaris wordt jaarlijks in samenspraak met de schooldirecteuren beoordeeld tijdens de begrotingsronde.

8.3.4 Beleggings- en financieringsbeleid (treasury statuut)

Het treasury statuut is opgenomen in het Handboek Administratieve Organisatie en Interne Beheersing van OOB. Het handboek is in 2016 in zijn totaliteit geëvalueerd met de office managers en directeuren en vastgesteld door de Raad van Toezicht in de vergadering van 24 januari 2017.

8.4 Continuïteitsparagraaf / toekomstige ontwikkelingen

OOB stelt jaarlijks rond het eind van het kalenderjaar een uitgebreide meerjarenbegroting op om tijdig te kunnen anticiperen op toekomstige scenario's. Onderstaand een samenvatting van de uitkomsten van de meest recente meerjarenbegroting in combinatie met de begroting van 2020. Deze meerjarenbegroting is na goedkeuring van de Raad van Toezicht doorgestuurd aan de Eilandsraad op 28 oktober 2019 voor vaststelling conform artikel 54, zesde lid, sub d, van de Wet Primair Onderwijs BES.

De volgende gegevens zijn gebruikt om een meerjarenbegroting op te stellen.

OOB	2016	2017	2018	2019	2020 (P)	2021 (P)	2022 (P)
Aantal leerlingen (1 oktobertelling)	319	394	385	400	400	400	400
Aantal medewerkers / FTE	46/46	49/49	56/55.5	59/56.5	59/56.5	59/56.5	59/56.5

Bovenstaande cijfers laten zien dat de leerlingaantallen de komende jaren nagenoeg gelijk blijven. De meer-jaren ontwikkeling in FTE's geeft ook weer dat deze gepaard gaat met de leerlingaantallen en dus nagenoeg gelijk blijft.

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het aantal FTE's op de jaarlijkse peildatum van 1 januari zien gedurende de laatste jaren. Met de kanttekening dat de cijfers van de jaren 2020 t/m 2022 prognoses zijn.

OOB	2016	2017	2018	2019	2020 (P)	2021 (P)	2022 (P)
Aantal leerlingen (1 oktobertelling)	319	394	385	400	400	400	400
Aantal medewerkers / FTE	46/46	49/49	56/55.5	59/56.5	59/56.5	59/56.5	59/56.5
Alg. dir. / College van Bestuur	1	1	1	1	1	1	1
Directie	2	2	2	2	2	2	2
Leerkrachten	23	25	26	26	27	27	27
Onderwijsassistenten	11	11	17	18	18	18	18
Ondersteunend personeel	9	10	12	12	12	12	12

8.4.1 Meerjarenbegroting 2020-2022

	BEGROTING 2020		2021		2022		
OPERATIONELE VERGOEDING							
81000	Normatief - Bekostiging personeel	2.342.116	73%	2.386.914	73%	2.386.914	73%
81002	Normatief- Bekostiging materieel	385.647	12%	385.647	12%	385.647	12%
81005	Beheer en administratie (bruidschat OLB)	70.000	2%	70.000	2%	70.000	2%
81008	Bijzondere bekostiging Strea Briante	387.253	12%	411.927	13%	411.927	13%
81009	Bijzonder bekostiging personeel	26.628	1%	27.687	1%	28.486	1%
	Dekking operationele kosten	3.211.643	100%	3.282.175	100%	3.282.974	100%
OVERHEIDSBIJDRAGEN							
OVERIGE BATEN							
84010	Vrijwillige ouderbijdrage	250	0%	250	0%	250	0%
	Overige baten	250	0%	250	0%	250	0%
BUITENGEWONE BATEN							
88000	Overige baten	7.000	0%	7.000	0%	7.000	0%
	Buitengewone baten	7.000	0%	7.000	0%	7.000	0%
FINANCIELE BATEN							
TOTAAL INKOMSTEN		3.218.893	100%	3.289.425	100%	3.290.224	100%
TOTAAL UITGAVEN		3.223.058	100%	3.273.059	100%	3.297.247	100%
RESULTAAT		(4.165)		16.366		(7.024)	
PERSENEELSLASTEN							
	Totaal personeelslasten	2.773.776	86%	2.822.402	90%	2.842.135	86%
AFSCHRIJVINGEN							
	Subtotaal afschrijvingen	38.732	1%	38.732	1%	38.732	1%
HUISVESTINGLASTEN							
	Huisvestinglasten/overige	134.250	4%	132.850	4%	134.482	4%
OVERIGE LASTEN							
	Totaal overige lasten	276.300	9%	279.075	9%	281.899	9%
	Totaal kosten	3.223.058	100%	3.273.059	100%	3.297.247	100%

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is geen prijsstijging opgenomen, dit omdat de jaarlijkse begroting weer opnieuw wordt opgesteld en eventuele verhogingen dan meegenomen kunnen worden. De loonkostenbegroting is opgesteld op niveau van de medewerker, rekening houdend met periodieken en toeslagen.

De meerjarenbegroting 2019-2022 leidt, met de eindbalans van 2019 als basis, tot onderstaande meer jarenbalans.

8.4.2 Meer jarenbalans en ontwikkeling kengetallen

FINANCIËLE KENGETALLEN					
	Grenzen OCW	2019	2020 (P)	2021 (P)	2022 (P)
Toereikendheid van het Eigen Vermogen om op de lange termijn financiële risico's op te vangen (kredietwaardigheid van de organisatie) (eigen vermogen inclusief voorzieningen gedeeld door totaal vermogen)	X > 30%	55%	52%	53%	53%
<i>eigen vermogen</i>		845.994	841.829	858.195	851.171
<i>totaal vermogen</i>		1.547.155	1.607.196	1.610.183	1.603.159
Toereikendheid om op de korte termijn aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen (vlottende activa inclusief liquide middelen gedeeld door kortlopende schulden)	0,5 < X < 1,5	1,39	1,31	1,34	1,34
<i>vlottende activa</i>		929.780	963.646	964.345	964.345
<i>kortlopende schulden</i>		668.756	732.962	719.583	719.583
Resultaat van de gewone bedrijfsvoering per jaar (resultaat gedeeld door totale baten)	X > 0%	2,48%	-0,13%	0,50%	-0,21%
<i>resultaat</i>		80.471	(4.165)	16.366	(7.024)
<i>totale baten</i>		3.243.142	3.218.893	3.289.425	3.290.224
Toereikendheid om op de lange termijn aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen (eigen vermogen gedeeld door totale baten)	10% < X < 40%	26%	26%	26%	26%
<i>eigen vermogen</i>		845.994	841.829	858.195	851.171
<i>totale baten</i>		3.243.142	3.218.893	3.289.425	3.290.224
Signalering of deel van het kapitaal 'opgepot' blijft zodat het niet wordt gebruikt voor het vervullen van de onderwijstaken (balanstotaal minus de gebouwen gedeeld door de totale baten)	X < 36%	48%	44%	44%	43%
<i>balanstotaal minus gebouwen</i>		1.547.155	1.426.710	1.432.897	1.429.073
<i>totale baten</i>		3.243.142	3.218.893	3.289.425	3.290.224

De balanscijfers vertonen ook de komende jaren het beeld van een gezonde stichting. De algemeen directeur verwacht geen bijzondere ontwikkelingen in financieringsstructuur. De kengetallen laten dat ook zien.

Financiële kengetallen	Grenzen vanuit OCW	OOB 2019	OOB 2020 (P)	OOB 2021 (P)	OOB 2022 (P)
Solvabiliteit	$X > 30\%$	55%	52%	53%	53%
Liquiditeit	$0,5 < X < 1,5$	1.39	1.31	1.34	1.34
Rentabiliteit	$X > 0\%$	2.48%	-0.13%	0.50%	-0.21%
Weerstandsvermogen	$10\% < X < 40\%$	26%	26%	26%	26%
Kapitalisatiefactor	$X < 36\%$	48%	44%	44%	43%

Om de kapitalisatiefactor in de toekomst te verlagen, is een negatief exploitatieresultaat vrijwel de enige optie. Aangezien de continuïteit van de stichting absoluut niet in gevaar is, zijn exploitatietekorten niet verontrustend en zou voor de komende jaren het accent zelfs nog meer mogen liggen op duurzame, kwaliteit verhogende investeringen. Doelstelling is en blijft dat de continuïteit van de stichting geen gevaar mag lopen en risico's beheerst blijven.

8.4.3 Rapportage van het interne risicobeheersings- en controle systeem

De algemeen directeur legt onder meer verantwoording af aan de Raad van Toezicht, het Rijk, het Openbaar Lichaam Bonaire, ouders en personeel over het gevoerde beleid en of de inzet van personeel, huisvesting en geld effectief en efficiënt heeft plaats gevonden. Binnen de stichting wordt intern gewerkt met een risicobeheersings- en controle systeem. Dit is vastgelegd in het Handboek Administratieve Organisatie en Interne Beheersing. De financiële administratie is uitbesteed aan het administratiekantoor Grant Thornton Bonaire (Corporate Accounting and Outsourcing). Mutaties in de administratie worden verwerkt na codering en goedkeuring door de algemeen directeur. Het administratiekantoor controleert op de juistheid van codering en autorisatie.

Gedurende het jaar wordt maandelijks beoordeeld of de realisatie van baten en lasten synchroon loopt met de door de Raad van Toezicht geaccordeerde begroting. De begroting wordt ingezet als sturingsinstrument voor de beheersing van activiteiten. Ieder kwartaal wordt een rapportage opgesteld door de algemeen directeur als verantwoording aan de Raad van Toezicht. Afwijkingen tussen begroting en realisatie worden geanalyseerd en er wordt bepaald of er aanvullende actie noodzakelijk is om op koers te blijven. Deze analyse vormt een evaluatiemoment en dient als fundament bij het opstellen van een prognose voor het lopende jaar en de komende begroting.

Naast de sturing op geld wordt er gerapporteerd over zaken als de formatie, leeftijdsopbouw en ziekteverzuim en tevens de leeropbrengsten.

Het kostenbewustzijn bij de directeuren is toegenomen doordat ze betrokken worden bij het opstellen van de begrotingen, het analyseren van de maandrapportages. Vooraf zoveel mogelijk grip krijgen op ontwikkelingen is een constant aandachtspunt in de beleidsvoering.

Naast de tussentijdse analyses actualiseren we jaarlijks bij het opstellen van de begroting ook de meerjarenbegroting.

8.4.4 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Bij het opstellen van de begroting voor 2020 zijn de financiële kansen en onzekerheden geactualiseerd. Het doel hierbij is om de verschillende kansen en risico's inzichtelijk te

maken. Door het benoemen is het mogelijk om proactief met kansen en risico's om te gaan, voordat ze zijn opgetreden.

Financiële onzekerheden			
Kansen en meevallers	Impact	%	Totaal
- Samenwerking Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante	\$60,000	60%	\$36,000
- Tegemoetkoming in de kosten voor personeel bewegingsonderwijs	\$20,000	100%	\$20,000
Hogere opbrengsten en/of lagere kosten door:			
- Centrale inkoop met meerdere scholen	\$30,000	5%	\$1,500
Risico's en tegenvallers			
- Bekostiging bruidschat vanuit het OLB	\$70,000	100%	\$70,000
- Fluctuatie leerlingenaantallen	\$40,000	50%	\$20,000
- Repatriëring leerkrachten voor einde arbeidsovereenkomst	\$20,000	10%	\$2,000
- Overlap van leerkrachten bij verloop om continuïteit te borgen	\$10,000	100%	\$10,000
- Verzuim vanwege ziekte, zwangerschap inzet invalkrachten	\$100,000	40%	\$40,000
- Kleine klassen Strea Briante	\$110,000	75%	\$82,500
- Overformatie bij Rayo di Solo	\$60,000	75%	\$45,000

Ten tijde van het schrijven van dit jaarrekening, staat de maatschappij midden in de coronacrisis. De gevolgen en de impact van de crisis zijn nog niet te overzien. Een mogelijke gevolg is dat er meer op afstand gewerkt moet gaan worden met digitale middelen. Een inventarisatie in onze populatie heeft uitgewezen dat ruim 33% van de leerlingen geen device hebben. Een investering in laptops of tablets stond al in de planning, daar de stichting is overgestapt op digitaal toetsen, het gevolg van de Corona crisis is dat er mogelijk eerder hierin moet worden voorzien. Mochten er als gevolg van welke oorzaak dan ook toch omstandigheden blijken die correcties noodzakelijk maken, zullen deze in de jaarrekening van 2020 worden verwerkt.

8.4.5 Rapportage toezichthoudend orgaan

Dit jaarverslag start met een rapportage van de Raad van Toezicht. OOB heeft de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht, de algemeen directeur die het College van Bestuur vormt en de directeuren expliciet vastgelegd in het Reglement Raad van Toezicht, Reglement College van Bestuur en een managementstatuut. Deze reglementen/statuten dienen als basis voor een weloverwogen inbedding van het financiële beleid op basis van beginselen van een verantwoord beheer. Er is frequent overleg tussen Raad van Toezicht en de algemeen directeur. Communicatie met betrokkenen over lopende ontwikkelingen, potentiële en eventuele beheersing van risico's vindt plaats bij het reguliere besluitvormingsproces. In het jaarlijks verslag wordt

uitgebreid aandacht besteed aan de activiteiten van de Raad van Toezicht en hun verantwoordelijkheid als toezichhoudend orgaan.

Namens Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire

Drs. Saby de Bies
Algemeen directeur

Raad van toezicht:
Dhr. B.R. Pourier
Voorzitter

Mevr. G.S. Timp-Silberie
Penningmeester

S. Martinus
Mevr. S.E. Martinus - Francees
Lid

Mevr. M.M.A. Domingo-van Lieshout
Secretaris

Dhr. J.H. Burgers
Lid

Jaarrekening

IBDO

BDO B.V.


Paraaf voor  *Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire*
waarmerkingsdoeleinden

Balans per 31 december 2019

	Ref.	2019		2018	
		USD	USD	USD	USD
Activa					
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	3		617.375		712.884
Vlottende activa					
Vorderingen	4	54.348		28.038	
Liquide middelen	5	875.432		838.656	
Totaal vlottende activa			929.780		866.694
Totaal activa			1.547.155		1.579.578



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
 Paraaf voor 
 waarmerkingsdoeleinden

Staat van baten en lasten over 2019

	Ref.	2019		2018	
		USD	USD	USD	USD
Baten					
Rijksbijdrage	9	3.166.821		2.983.998	
Overige overheidsbijdragen	10	70.000		0	
Overige baten	11	6.321		3.214	
Totaal baten			3.243.142		2.987.212
Lasten					
Personeelslasten	12	2.720.462		2.600.477	
Afschrijvingen	13	73.771		83.188	
Huisvestingslasten	14	137.763		123.651	
Overige lasten	15	230.675		259.980	
Totaal lasten			3.162.671		3.067.296
Saldo baten en lasten			80.471		(80.084)



BDO B.V.

Paraaf van de
waarmakeringsbevoegdigen

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

Kasstroomoverzicht over 2019

	2019	2018
	USD	USD
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo Baten en lasten	80.471	(80.084)
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	112.284	132.306
Mutaties voorzieningen	1.640	2.604
Verandering in vlottende middelen:		
Vorderingen (-/-)	(26.310)	4.350
Schulden	(114.534)	271.740
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	53.551	330.916
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in MVA (-/-)	(16.775)	(50.364)
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	(16.775)	(50.364)
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
Stand liquide middelen per 1 januari	838.656	558.104
Stand liquide middelen per 31 december	875.432	838.656



BDO B.V.

Paraaf voor
waarmerkingsdoel

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

Toelichting op de balans per 31 december 2019 en staat van baten en lasten over 2019

1. Algemeen

Het financiële verslag is opgesteld in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES. In de regeling zijn de nadere voorschriften voor de inrichting van de jaarverslaggeving van de bekostigde onderwijsinstellingen in Caribisch Nederland beschreven.

Omschrijving Stichting

Het financiële verslag bestaat uit de samenstelling van de op Bonaire actieve scholen, die per 27 januari 2017 middels een statutenwijziging van naam zijn veranderd, te weten:

Kolegio Rayo di Solo (voorheen Kolegio Reina Beatrix) en
Kolegio Strea Briante (voorheen Watapanaschool).

Voorheen waren de scholen een onderdeel van het Openbaar Lichaam Bonaire en per 1 februari 2013 is de Stichting verantwoordelijk voor alle zaken die in directe en indirecte relatie staan tot het openbaar onderwijs. De Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, welke is opgericht per 19 november 2012, heeft ten doel:

- a. Het in stand houden van een of meer openbare scholen, al dan niet tezamen met openbare scholen voor voortgezet onderwijs.
 - b. Het geven van Openbaar onderwijs aan de scholen die onder haar gezag vallen, met inachtneming van artikel 52 Wet primair onderwijs BES.
2. *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva alsmede voor de bepaling van het resultaat*

2.1 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen reële waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

2.2 Omrekening van vreemde valuta's

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta's gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden, rekening houdend met eventuele dekkingstransacties, opgenomen in de staat van baten en lasten.

2.3 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

2.4 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen reële waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

2.5 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

2.6 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de kans dat medewerkers blijven.

2.7 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2.8 Baten

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze, voor zover ze nog niet zijn besteed, als bestemmingsfonds dan wel bestemmingsreserve op de balans opgenomen.

2.9 Lasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

2.10 Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan de werknemers.

2.11 Pensioen

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij Pensioenfonds Caribisch Nederland (hierna: PCN). PCN is een bedrijfstakpensioenfonds en de pensioenpremie bedraagt maximaal 23% van de pensioengrondslag. Indien de pensioenpremie niet kostendekkend is, worden de verworven pensioenrechten en pensioenaanspraken naar beneden bijgesteld. Per 31 december 2019 bedraagt de dekkingsgraad van PCN 111.1% (31 december 2018: 113%).

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire betaald premies op verplichte, contractuele of vrijwillige basis aan het bedrijfstakpensioenfonds. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

2.12 Belastingen

Bonaire kent geen Winstbelasting. Wel wordt er een Vastgoedbelasting geheven. De scholen bezitten geen vastgoed.



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

3. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

Omschrijving	Aanschafprijs	afschrijving	boekwaarde	Investeringen	Afschrijvingen	Aanschafprijs	Afschrijvingen	Boekwaarde
	1-1-2019	1-1-2019	1-1-2019	in boekjaar	in boekjaar	per 31-12-2019	Cumulatief	31-12-2019
Gebouwinstallaties en terreinen	211.532	(24.225)	187.307	0	(14.636)	211.532	(38.861)	172.671
Inventaris en apparatuur	512.889	(118.391)	394.498	0	(32.056)	512.889	(150.447)	362.442
Overige	399.095	(268.016)	131.079	16.775	(65.592)	415.870	(333.608)	82.262
Totaal materiele vaste activa	1.123.516	(410.632)	712.884	16.775	(112.284)	1.140.291	(522.916)	617.375

BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

Paraaf van 
waarmerkingsdoeleinden

BDO

4. Vorderingen

	<u>31-Dec-19</u>	<u>31-Dec-18</u>
	USD	USD
Overige overheden	28.031	5.167
Overige vorderingen	<u>26.317</u>	<u>22.871</u>
Totaal vorderingen	<u>54.348</u>	<u>28.038</u>

5. Liquide middelen

	<u>31-Dec-19</u>	<u>31-Dec-18</u>
	USD	USD
Kasmiddelen	131	223
Tegoeden op bankrekeningen	<u>875.301</u>	<u>838.433</u>
Totaal liquide middelen	<u>875.432</u>	<u>838.656</u>

De Liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Stichting.

6. Eigen vermogen

Het vermogen van de Stichting bestaat uit de volgende onderdelen

	31-12-2018	Resultaat Boekjaar	Overige Mutaties	31-12-2019
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	<u>765.523</u>	<u>80.471</u>	<u>0</u>	<u>845.994</u>



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

7. Voorzieningen

Omschrijving voorziening	Stand per 1/1/2019	dotaties boekjaar	Onttrekkingen boekjaar	vrijval boekjaar	Stand per 31-12-2019	Aanduiding looptijd < 1 jaar	Aanduiding looptijd > 5 jaar
Personeels- Voorzieningen							
Jubilea	30.765	1.640	0	0	32.405	(1)	0
	<u>30.765</u>	<u>1.640</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>32.405</u>	<u>0</u>	<u>32.405</u>

(1) Er is onvoldoende zicht op de kortlopende looptijd als gevolg van het ontbreken van informatie omtrent het arbeidsverleden van personen (dienstjaren bij vorige onderwijsinstellingen dienen ook meegenomen te worden).

8. Kortlopende Schulden

	31-Dec-19 USD	31-Dec-18 USD
Verloop Subsidie eerste inrichting (Min. OCW)	213.378	255.231
Schulden ter zake pensioenen	85.374	116.517
Overige kortlopende schulden	317.279	356.511
Overlopende passiva	<u>52.725</u>	<u>55.031</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>668.756</u>	<u>783.290</u>

Voor een gedeelte van de investeringen in materiele vaste activa heeft Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire subsidie ontvangen. Deze subsidie (OCW) is gepassiveerd in de balans als zijnde overlopende passiva en bedraagt ultimo 2019 USD 213,378. De subsidie verstrekt door het OLB is als passiva opgenomen op de balans als zijnde overlopende passiva en bedraagt ultimo 2019 USD 52,725.

	31-Dec-19 USD	31-Dec-18 USD
Verloop eerste inrichting inzake subsidies OCW		
Stand subsidies	255.231	321.312
Nieuwe subsidies boekjaar	0	4.580
Vrijval t.g.v. exploitatierekening	(395)	(23.807)
Vrijval t.g.v. investeringen	<u>(41.458)</u>	<u>(46.854)</u>
Stand	<u>213.378</u>	<u>255.231</u>

	<u>31-Dec-19</u>	<u>31-Dec-18</u>
	USD	USD
Uitsplitsing overige kortlopende schulden		
Belastingen en premies		
Loonheffing	111.556	106.724
Premies sociale verzekeringen	71.982	97.500
Overige belastingen	3	2.002
Totaal belastingen en premies	<u>183.541</u>	<u>206.226</u>
Kolegio Rayo di Solo	75.273	93.326
Kolegio Strea Briante	58.465	56.959
Totaal overige kortlopende schulden	<u>133.738</u>	<u>150.285</u>
Totaal overige kortlopende schulden	<u>317.279</u>	<u>356.511</u>

	<u>31-Dec-19</u>	<u>31-Dec-18</u>
	USD	USD
Overige kortlopende schulden		
<u>Kolegio Rayo di Solo</u>		
Reservering vakantiegeld	51.196	47.954
Administratie	6.532	7.739
Audit	6.000	6.000
Electra en water	5.285	345
Bedrijfsgezondheid	2.624	131
Onderhoud	1.827	1.648
IT	1.363	2.899
Overig	446	19.447
Juridische kosten	0	6.203
Repro	0	792
Leermiddelen	0	168
Totaal Kolegio Rayo di solo	<u>75.273</u>	<u>93.326</u>



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

	31-Dec-19	31-Dec-18
	USD	USD
<i>Kolegio Strea Briante</i>		
Reservering vakantiegeld	34.130	31.970
Administratie	6.976	7.739
Audit	6.000	6.000
Electra en water	2.673	235
Overig	2.393	7.247
Bedrijfsgezondheid	1.749	0
Onderhoud	1.378	0
IT	1.363	0
Schoonmaak	1.261	0
Beveiliging	297	0
Studie	245	2.835
Leermiddelen	0	269
Telefoon	0	137
Repro	0	527
<i>Totaal Kolegio Strea Briante</i>	<u>58.465</u>	<u>56.959</u>



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
 Paraaf voor 
 waarmerkingdoeleinden

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Er is een overeenkomst aangegaan voor de duur van 2 jaar met Medwork Corporate Health Solutions, met betrekking tot Arbo-dienstverlening, deze is verlengd voor het jaar 2019-2020, de fee bedraagt USD 12 per werknemer.

Ingaande juli 2017 is er een leasecontract aangegaan met Telbo Telecommunication Services voor een Mitel PBX toestel voor de duur van 3 jaar, de maandelijkse lasten bedraagt USD 225.

Op 3 juli 2017 is er een contract aangegaan met Skills Prof voor het "Digi Kids Program" die verlengd is op 23 augustus 2019 waarbij eerdergenoemde les zal geven aan 3 groepen voor 8^{ste} klas tijdens het schooljaar 2019-2019, het tarief is USD 200 per leerling.

Per 1 augustus 2019 is er met Optimum Engineering & Consultant N.V. een onderhoudscontract aangegaan voor de duur van 1 jaar, om klein en groot onderhoudsprogramma uit te laten voeren aan de klimaatregel installaties van het pand van Colegio Rayo di Solo voor USD 10.635 per jaar.

Per augustus 2019 is er een onderhoudscontract aangegaan voor de duur van 12 maanden met Optimum Engineering & Consultant N.V. voor het plegen van onderhoud aan de lucht behandeling apparaturen die in het gebouw te Hanchi Amboina #2-C zijn geïnstalleerd. De jaarlijkse onderhoudskosten bedraagt USD 7,512 per jaar.

Met Antraco is er een onderhoudscontract aangegaan op 11 december 2018 voor de duur van 36 maanden voor het plegen van onderhoud van een printer, de kosten per maand bedraagt USD 70.62.



BDO B.V.

Paraaf voor *[Handwritten Signature]*
Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
waarmerkingsdoeleinden

	2019	2018
	USD	USD
9. Rijksbijdragen		
Rijksbijdrage OCW boekjaar	3.166.821	2.983.998
10. Overige overheidsbijdragen		
Overige subsidies	70.000	0
11. Overige baten		
Verhuuropbrengsten	0	3.064
Sponsoring	625	(463)
Ouderbijdragen	430	280
Overige	5.266	333
Totaal overige baten	6.321	3.214
12. Personeelslasten		
Lonen en Salarissen	2.201.352	1.966.450
Sociale lasten	275.835	335.634
Pensioenpremies	219.073	236.301
Totaal post lonen en salarissen	2.696.260	2.538.385
Dotaties personele voorzieningen (1)	1.640	2.604
Personeel niet in loondienst	7.115	4.700
Studiekosten	88.485	64.782
Overige	43.514	70.309
Totaal post overige personele lasten	140.754	142.395
Af: uitkeringen		
Looncompensatie (2)	45.189	23.670
Loonderving	71.363	56.633
Totaal personeelslasten	2.720.462	2.600.477

(1) In de voorgaande jaren werden jubilea als kosten opgenomen op het moment dat deze worden uitbetaald, in 2017 is er voor het eerst een reservering opgenomen. De dotatie voor 2019 bedraagt USD 1,640.

(2) Looncompensatie betreft gecompenseerde lonen voor het uitlenen van personeel aan Stichting Expertise Onderwijs en Zorg.



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
 Paraaf voor
 waarmerkingdoeleinden

	2019	2018
	USD	USD
13. Afschrijvingen		
Inventaris en apparatuur	32.056	31.446
Overige	65.592	89.222
Gebouw installaties en terreinen	14.636	11.638
Amortisatie ontvangen subsidie	(38.513)	(49.118)
Totaal afschrijvingen	<u>73.771</u>	<u>83.188</u>
14. Huisvestingslasten		
Verzekeringen	1.684	829
Klein onderhoud	29.794	17.482
Energie en water	83.752	82.661
Schoonmaakkosten	19.918	20.344
Overige	2.615	2.335
Totaal huisvestingslasten	<u>137.763</u>	<u>123.651</u>
15. Overige lasten		
Administratie en beheerslasten	62.258	71.012
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	122.776	139.637
Overige	45.641	49.331
Totaal overige lasten	<u>230.675</u>	<u>259.980</u>

De controle van de jaarrekening betreft kosten over 2019 (USD 8,000) voor de controle van de jaar-rekening en USD 4,000 voor de controle van de bekostigings gegevens, de genoemde bedragen zijn exclusief 6% verlegde ABB.

Accountants honoraria

	2019	2018
	USD	USD
Controle van de jaarrekening	12.000	12.000
Overige diensten	41.317	43.848
	<u>53.317</u>	<u>55.848</u>



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
 Paraaf voor
 waarmerkingsdoeleinden


Gebeurtenissen na balansdatum

Ten tijde van het schrijven van dit jaarrekening, staat de maatschappij midden in de coronacrisis. De gevolgen en de impact van de crisis zijn nog niet te overzien. Een mogelijke gevolg is dat er meer op afstand gewerkt moet gaan worden met digitale middelen. Een inventarisatie in onze populatie heeft uitgewezen dat ruim 33% van de leerlingen geen device hebben. Een investering in laptops of tablets stond al in de planning, daar de stichting is overgestapt op digitaal toetsen, het gevolg van de Corona crisis is dat er mogelijk eerder hierin moet worden voorzien.

Mochten er als gevolg van welke oorzaak dan ook toch omstandigheden blijken die correcties noodzakelijk maken, zullen deze in de jaarrekening van 2020 worden verwerkt.



BDO B.V.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire
Paraaf voor 
waarmerkingsdoeleinden

Verantwoording van aanvullende subsidies op basis van de Wet overige OCW Subsidies (WOOS)

1. Subsidies waarvan het overschot vrij besteedbaar is voor andere onderwijskundige of organisatorische zaken

Omschrijving Toewijzing Kenmerk Toewijzing Kenmerk bedrag van de toewijzing datum de toewijzing kosten t/m verslag jaar de activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond N.v.t.

2. Verantwoording van subsidies die volledig verplicht besteed moeten worden aan het in de regeling/ beschikking omschreven doel

situatie 1: aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	bedrag van de toewijzing	datum de toewijzing	Ontvangen t/m totale kosten te verrekenen ultimo verslagjaar	0	0	0
					0	0	0

situatie 2: Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	datum	bedrag van de toewijzing	saldo 1/1/2019	ontvangen in verslagjaar	kosten in verslagjaar	totale kosten tm 12/31/2019	saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
1ste inrichting	Rayo	2011	289.373	138.222	0	22.213	173.364	116.009
1ste inrichting	Strea	2011	214.772	109.182	0	13.993	119.583	95.189
ICT	Rayo	2014	36.887	2.887	0	2.887	36.887	0
ICT	Strea	2014	22.640	2.365	0	2.365	22.640	0
			563.672	252.656	0	41.458	352.474	211.198
Subsidie Museum bezoek	U2017-54	2017	3.940	2.575	0	395	1.760	2.180
			3.940	2.575	0	395	1.760	2.180
totaal			567.612	255.231	0	41.853	354.234	213.378

Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

Naam	Functie	Duur dienstverband van tot	Belastbaar loon	Overige uitkeringen of vergoedingen	Totale Beloning
Mw. S.J.C. de Bies	Direkteur	01-01-2019 31-12-2019	72.511	0	72.511
Mw. G.S. Timp- Silberie	Penningmeester	01-01-2019 31-12-2019	0	0	0
Mw. M.M.A. Domingo- van Lieshout	Secretaris	01-01-2019 31-12-2019	0	0	0
Dhr. B.R. Pourier	Voorzitter	01-01-2019 31-12-2019	0	0	0
Mw. S.E. Martinus-Francees	Lid R.v.T.	01-01-2019 31-12-2019	0	0	0
Dhr. J.H. Burgers	Lid R.v.T.	15-12-2019 31-12-2019	0	0	0

Overige Gegevens

Bestemming saldo baten en lasten

Het saldo baten en lasten over 2019, positief USD 80,471 is toegevoegd aan de Algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is hierna opgenomen.



BDO B.V.

Paraaf voor  *Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire*
waarmerkingsdoeleinden

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Directie en de Raad van Toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES en de richtlijnen jaarverslaggeving (RJ);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. referentiekader van het Onderwijsaccountants-protocol BES 2019 (versie 2 december 2019).

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over boekjaar 2019;
- (3) het kasstroomoverzicht; en
- (4) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Verklaring over in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES, de RJ en paragraaf '2.2.3 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole en anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES, paragraaf '2.2.3 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES, de RJ en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES en de richtlijnen jaarverslaggeving (RJ).

De directie is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is de directie tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van de regeling jaarverslaggeving onderwijs BES en de richtlijnen jaarverslaggeving (RJ) moet de directie het jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 131, vierde lid van de Wet primair onderwijs BES.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▷ van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, die van materieel belang zijnhet in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Curacao, 30 juni 2020
BDO B.V.


X.M. Henriques CPA

Ref: R20.117/el/XH

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: 

Rapport van bevindingen inzake jaarrekeningcontrole

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Aan: De directie en raad van toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

Opdracht

Naar aanleiding van uw verzoek en zoals vereist volgens het onderwijscontroleprotocol BES 2019, hebben wij de jaarrekening van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire (SOOB) voor wat betreft het boekjaar 2019 gecontroleerd. Voor deze opdracht hebben wij u een opdrachtbevestiging doen toekomen (dd. 16 september 2019), welke door u is ondertekend. In dit rapport treft u een overzicht van de verrichte werkzaamheden en de bevindingen voor wat betreft de rapportage vereisten evenals een overzicht van de geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben onderzoek verricht met als doel na te gaan of de jaarrekening van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire conform regeling jaarverslaggeving onderwijs BES het vereiste inzicht geeft. De uitslag van ons onderzoek hebben wij weergegeven in een controleverklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en waarin wij tevens een oordeel hebben gegeven omtrent de financiële rechtmatigheid van de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2019, in alle van materieel belang zijnde aspecten.

Voorts zijn wij nagegaan of de jaarrekening aan de bij en krachtens de wet gestelde voorschriften voldoet en of het bestuursverslag, voor zover wij dat hebben kunnen beoordelen overeenkomstig regeling jaarverslaggeving onderwijs BES is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is. Onze controleverklaring omvat tevens een oordeel over het bestuursverslag.

Beschrijving tolerantie

Conform het onderwijs controleprotocol BES 2019 geldt een standaard rapportagegrens van 0,1% van de totale publieke middelen. Voor de volgende posten/onderwerpen geldt een specifieke materialiteit (SM) en specifieke rapportagegrens (SR):

1. Afhandelingscorrespondentie voorgaande jaren (0% SM, 0% SR);
2. Verklaring omtrent het gedrag (1% SM, 0% SR);
3. Geoormerkte aanvullende subsidies/ bekostiging met een bestedingsverplichting (3% SM, 0% SR);
4. Bezoldiging bestuurders (0% SM, 0% SR).

1. Afhandelingscorrespondentie voorgaande jaren

De schoolleiding heeft aangegeven dat er geen afhandelingsbrief is ontvangen van de Inspectie van het Onderwijs voor wat betreft boekjaar 2018.

2. Verklaring omtrent gedrag

Wij hebben vastgesteld dat er voor zes (6) medewerkers geen verklaring omtrent gedrag aanwezig was. Dit was het geval voor vier invalkrachten en 3 leerkrachten die uitdienst zijn gegaan van de Stichting.

3. Geoormerkte aanvullende subsidies/ bekostiging met een bestedingsverplichting

Op grond van de bekostiging/subsidievoorwaarden hebben wij vastgesteld dat de geoormerkte aanvullende bekostiging/subsidie met bestedingsverplichting rechtmatig besteed zijn.

4. Bezoldiging bestuurders

Wij hebben vastgesteld dat er geen bezoldiging aan de raad van toezicht is uitgekeerd gedurende 2019. De schooldirectie geniet wel van een salaris.

5. Overzicht controle fouten

Specifieke bevindingen inzake rechtmatigheid:

In de staat van baten en lasten over 2019 is in totaal voor USD 2.760 opgenomen aan kosten die conform het Onderwijs controleprotocol BES 2019 niet uit de rijksbijdragen betaald hadden mogen worden (verantwoord op grootboek rekeningen 43118 Transportmiddelen).

Echter heeft de school USD 6.321 aan overige opbrengsten verantwoord in 2019. De onrechtmatige kosten zijn dus geheel gedekt door de overige inkomsten.

Er is voor wat betreft boekjaar 2019 is er geen sprake van niet gecorrigeerde controle fouten.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor u en de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van dit rapport, deze onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn gaarne bereid de inhoud van deze rapportage verder toe te lichten.

Curacao, 30 juni 2020

BDO B.V.
namens deze,



X.M. Henriques CPA

Ref: R20.118/el/XH

Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant over de overzichten van de bekostigingsgegevens

Aan: De directie en de raad van toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde en door ons gewaarmerkte overzichten geregistreerde tellingen van Stichting Openbaar Onderwijs te Bonaire met Brinnummers 30GP en 30GT onderzocht.

Naar ons oordeel zijn de overzichten geregistreerde tellingen van Stichting Openbaar Onderwijs te Bonaire Brinnummers 30GP en 30GT, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.

De overzichten geregistreerde tellingen bevatten het aantal ingeschreven leerlingen op 1 oktober 2019.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben ons onderzoek uitgevoerd volgens het recht dat geldt in de openbare lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten)'. Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de overzichten'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Van toepassing zijnde criteria

Voor deze opdracht gelden de volgende criteria:

- De wet op het primair onderwijs BES;
- Paragraaf 4.1 en 4.2 van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW BES 2019.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De overzichten geregistreerde tellingen zijn opgesteld voor de Minister van OCW met als doel de berekening van de rijksbijdrage van 2020, als bedoeld in artikel 66, lid 1, van de wet op primair onderwijs BES voor Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire vast te stellen. Hierdoor zijn de overzichten geregistreerde tellingen mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Ons assurance-rapport is derhalve uitsluitend bestemd voor de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire en de Minister van OCW en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de overzichten

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de overzichten in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria, inclusief het identificeren van de beoogde gebruikers en het toepasbaar zijn van de gehanteerde criteria voor de doelstellingen van de beoogde gebruikers.

De directie is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van rechtmatige verwerving van de middelen op grond van de van toepassing zijnde criteria.

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de overzichten

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van ons onderzoek dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons onderzoek is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens ons onderzoek niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen' (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgestelde richtlijnen en procedures inzake naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Ons onderzoek bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's dat de overzichten van de bekostigingsgegevens afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van assurance-werkzaamheden en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis van ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten van transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van interne beheersing;



- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor het onderzoek met als doel assurance- werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;
- ▶ Het minimaal uitvoeren van de in het Onderwijsaccountantsprotocol OWC BES 2019 opgenomen werkzaamheden in paragraaf 4.1 en 4.2.

Curacao, 30 juni 2020

BDO B.V.


X.M. Henriques CPA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden: 

Ref: R20.106/el/MI



OVERZICHT GEREGISTREERDE TELGEGEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2019

Betreft BRIN-nummer : 30GP Teldatum : 01 oktober 2019
Vestigingsnr : 00 Verzenddatum : 28 oktober 2019

Gegevens school Naam : Kolegio Rayo di Solo
Adres : Hanchi Amboina 2
Postcode en Plaats : Kralendijk
Eiland : Bonaire

Indien deze gegevens
onjuist zijn, dient u deze
via www.DUO.nl te
wijzigen of de BRIN-
mutatiekaart te zenden
naar DUO, Eenheid
Onderwijsdiensten,
Postbus 606,
2700 ML Zoetermeer

Contactpersoon Naam :
Telefoonnummer :

Ondertekening

Het schoolbestuur verklaart zich akkoord met de voorbedrukte gegevens en verklaart de correctie(s)
naar aanleiding van verwerkingsfouten naar waarheid te hebben ingevuld.

Plaats :
Datum :
Naam :
Handtekening :

Kopie

U dient een kopie van dit formulier, voorzien van een waarmede van het bevoegd gezag, te bewaren in
uw leerlingadministratie.

Betreft correctie naar aanleiding van:

Oorspronkelijke
opgave
Steekproefcontrole Auditdienst OCW
Controle Instellingsaccountant

OVERZICHT GEREГИSTREERDE TELGEГEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2019

Betreft BRIN-nummer : 30GP Teldatum : 01 oktober 2019
Vestigingsnr : 00 Verzenddatum : 28 oktober 2019

Leeftijd	Jongens	Meisjes	Totaal
4 Jaar	25	15	40
5 Jaar	20	18	38
6 Jaar	21	20	41
7 Jaar	22	18	40
8 Jaar	26	15	41
9 Jaar	23	23	46
10 Jaar	17	9	26
11 Jaar	20	25	45
12 Jaar	8	7	15
13 Jaar	1	2	3
14 Jaar	0	0	0
Totaal	183	152	335



BDO B.V.

Paraaf voor
waarmarkingsdoeleinden



OVERZICHT GEREGISTREERDE TELGEGEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2019

Betreft
BRIN-nummer : 30GT
Vestigingsnr : 00
Teldatum : 01 oktober 2019
Verzenddatum : 28 oktober 2019

Gegevens school
Naam : Kofegio Strea Briante
Adres : Hanchi Amboina 2 C
Postcode en Plaats : Kralendijk
Eiland : Bonaire

Indien deze gegevens
onjuist zijn, dient u deze
via www.DUO.nl te
wijzigen of de BRIN-
mutatiekaart te zenden
naar DUO, Eenheid
Onderwijsdiensten,
Postbus 606,
2700 ML Zoetermeer

Contactpersoon
Naam :
Telefoonnummer :

Ondertekening

Het schoolbestuur verklaart zich akkoord met de voorbedrukte gegevens en verklaart de correctie(s)
naar aanleiding van verwerkingsfouten naar waarheid te hebben ingevuld.

Plaats :
Datum :
Naam :
Handtekening :

Kopie

U dient een kopie van dit formulier, voorzien van een waarmerk van het bevoegd gezag, te bewaren in
uw leerlingenadministratie.

Betreft correctie naar aanleiding van:

Oorspronkelijke
opgave
Steekproefcontrole Auditdienst OCW
Controle instellingsaccountant

OVERZICHT GEREgistREERDE TELGEGEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2019

Betreft BRIN-nummer : 30GT Teldatum : 01 oktober 2019
Vestigingsnr : 00 Verzenddatum : 28 oktober 2019

Leeftijd	Jongens	Meisjes	Totaal
4 Jaar	0	0	0
5 Jaar	3	1	4
6 Jaar	1	0	1
7 Jaar	7	2	9
8 Jaar	4	1	5
9 Jaar	11	3	14
10 Jaar	11	4	15
11 Jaar	14	3	17
12 Jaar	0	0	0
13 Jaar	0	0	0
14 Jaar	0	0	0
Totaal	51	14	65



BDO B.V.

Paraaf voor 
waarmerkingsdoeleinden



Uitzonderingsrapportage naar aanleiding van uitgevoerde bekostigingsonderzoek

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van OCW

Aan: De directie en de raad van toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

Opdracht

Naar aanleiding van uw verzoek, zoals vereist volgens het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, hebben wij per 1 oktober 2019 onderzoek gedaan naar de bekostigingsgegevens (telgegevens) van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire Brinnummers 30GP en 30GT. Voor dit onderzoek hebben wij u een opdrachtbevestiging doen toekomen (dd. 16 september 2019), welke door u is ondertekend. In dit rapport treft u een overzicht van de verrichte werkzaamheden aan en de geconstateerde bevindingen hierbij.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde standaard 3000A, "Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie" evenals het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, versie 2 december 2019.

Volgens deze standaard dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen, dat de overzichten geregistreerde telgegevens per 1 oktober 2019 voldoen aan de van toepassing zijnde criteria. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van onze professionele oordeelsvorming en de vereisten conform het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, versie 2 december 2019.

Als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen, die inherent zijn aan het uitvoeren van deze assurance-opdracht, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, bestaat er een onvermijdbaar risico dat zelfs een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

Beschrijving uitgevoerde werkzaamheden

Op basis van de aan ons verstrekte gegevens hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

1. Wij hebben de bij de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingediende overzichten geregistreerde telgegevens aangesloten met de leerlingenadministraties zoals aanwezig bij de scholen;
2. Wij zijn nagegaan of de leerlingenadministraties voldoen aan de gestelde eisen en aan de bewaartermijn;
3. Wij hebben vastgesteld of er sprake is geweest van ongeoorloofd verzuim;
4. Wij zijn nagegaan of de leerlingen daadwerkelijk zijn ingeschreven;
5. Wij zijn nagegaan of de leerlingen niet te jong of te oud zijn voor het betreffende onderwijs; en
6. Wij zijn nagegaan of de in- en uitschrijfdata juist in de leerlingenadministraties zijn opgenomen.

De steekproeven voor de hierboven omschreven werkzaamheden zijn bepaald aan de hand van de in het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, versie 2 december 2019 vastgelegde richtlijnen.

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij gebruik gemaakt van de criteria zoals vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs BES en paragraaf 4.1 en 4.2 van het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019.

1. Aansluiting geregistreerde telgegevens

Kolegio Rayo di Solo

Er zijn per 1 oktober 2019, 335 leerlingen geregistreerd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit sluit aan met de leerlingenadministratie.

Kolegio Strea Briante

Er zijn per 1 oktober 2019, 65 leerlingen geregistreerd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit sluit aan met de leerlingenadministratie.

2. Criteria leerlingenadministratie

Kolegio Rayo di Solo

Wij hebben vastgesteld dat de leerlingenadministratie in ParnaSys wordt bijgehouden. De stamgegevens van de nieuwe leerlingen worden door middel van een inschrijfformulier verzameld en vervolgens verwerkt in de leerlingenadministratie.

We hebben vastgesteld dat de school voldoet aan de vereiste bewaartermijn.

Kolegio Strea Briante

Wij hebben vastgesteld dat de leerlingenadministratie in ParnaSys wordt bijgehouden. De stamgegevens van de nieuwe leerlingen worden door middel van een inschrijfformulier verzameld en vervolgens verwerkt in de leerlingenadministratie.

We hebben vastgesteld dat de school voldoet aan de vereiste bewaartermijn.

3. Ongeoorloofd verzuim

Kolegio Rayo di Solo

Het verzuim van de leerlingen wordt door de docent op een presentielijst ingevuld en bij het secretariaat gearchiveerd. Wij hebben vastgesteld dat er een (2) gevallen van ongeoorloofd verzuim geregistreerd waren. Een leerling kwam niet voor op de verzuimlijst aangezien deze leerling geen onderwijs meer volgt in Bonaire maar op Curaçao. De leerkracht registreert deze leerling niet meer in de presentielijst. Er is nog geen toestemming ontvangen voor de uitschrijving van deze leerling. Conform Artikel 11 eerste en tweede lid Besluit bekostiging WPO BES is deze leerling terecht niet meegeteld in de telling per 1 oktober 2019.

Kolegio Strea Briante

Het verzuim van de leerlingen wordt door de docent op een presentielijst ingevuld en bij het secretariaat gearchiveerd. Wij hebben vastgesteld dat er twee (2) gevallen van ongeoorloofd verzuim geregistreerd waren. Conform Artikel 11 eerste en tweede lid Besluit bekostiging WPO BES is deze leerling terecht niet meegeteld in de telling per 1 oktober 2019.

4. Vaststellen inschrijving leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

Wij hebben vastgesteld dat alle, voor onze werkzaamheden geselecteerde leerlingen, daadwerkelijk op de Kolegio Rayo di Solo zijn ingeschreven zoals vereist in artikel 7 eerste lid Besluit bekostiging WPO BES.

Kolegio Strea Briante

Wij hebben vastgesteld dat alle, voor onze werkzaamheden geselecteerde leerlingen, daadwerkelijk op de Kolegio Strea Briante zijn ingeschreven zoals vereist in artikel 7 eerste lid Besluit bekostiging WPO BES.

5. Leeftijd leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

In totaal zijn er vijfenvijftig (55) dossiers van nieuwe en bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor wat betreft twee (2) van de vijfenvijftig (55) leerlingen was er geen officieel document op basis waarvan de geboortedatum kon worden geverifieerd aanwezig in het dossier. Met andere woorden de geboortedatum van deze leerlingen kon niet geverifieerd worden.

Echter hebben wij op basis van de leerlingenlijsten vastgesteld dat de geregistreerde geboortedata van alle leerlingen binnen de toegestane jaartallen vallen.

Kolegio Strea Briante

Alle geselecteerde leerlingen voldoen aan de leeftijdsvereisten. Tevens hebben wij op basis van de leerlingenlijsten vastgesteld dat de geregistreerde geboortedata van alle leerlingen binnen de toegestane jaartallen vallen.

6. In- uitschrijfdatum leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

Alle in- en uitschrijfdatum worden in ParnaSys geregistreerd. We hebben gedurende het onderzoek de inschrijfdatum met de inschrijfformulieren afgestemd voor de geselecteerde leerlingen. In totaal zijn er vijftien (15) dossiers van nieuwe leerling en veertig (40) bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek.

Voor achtentwintig (28) van de vijfenvijftig (55) leerlingen is Kolegio Rayo di Solo de eerste school waar onderwijs gevolgd wordt. Zevenentwintig (27) leerlingen waren afkomstig van een andere school.

Voor vier (4) van de vijfenvijftig (55) leerlingen de inschrijfdatum in ParnaSys was niet conform de entree datum op de inschrijfformulier. De datum waarop de inschrijving plaats vond is per abuis gehanteerd in plaats van entree datum.

Voor achttien (18) van de vijfenvijftig (55) leerlingen was het vereiste bewijs van uitschrijving niet in het dossier. Van deze achttien leerlingen komen zeventien (17) uit het buitenland o.a. Haiti, Dominicaanse Republiek, Venezuela etc. en nemen geen uitschrijvingsformulier mee maar wel een rapport/cijferlijst van de school waar ze onderwijs hebben gevolgd.

Op basis hiervan voldoet de school niet aan de vereisten conform artikel 8 / 9 van het besluit bekostiging WPO BES. Wij adviseren de school om voor een uitschrijvingsformulier op te vragen of een schriftelijke verklaring van de ouders waarin deze bevestigen dat de kinderen van een andere school komen.

Kolegio Strea Briante

In totaal zijn er zeven (7) dossiers van nieuwe en twaalf (12) bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor een (1) van de negentien (19) leerlingen is Kolegio Strea Briante de eerste school waar onderwijs gevolgd wordt. Achttien (18) leerlingen waren afkomstig van een andere school. Voor één (1) van de negentien (19) leerlingen was het vereiste bewijs van uitschrijving van vorige school niet in het dossier.

De school voldoet niet aan de vereisten conform artikel 8 / 9 van het besluit bekostiging WPO BES. Wij adviseren de schoolbesturen om verschuivingen tussen de verschillende basisscholen op Bonaire onderling schriftelijk te bevestigen.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor u en de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf.

Curaçao, 30 juni 2020

BDO B.V.
namens deze,



X.M. Henriques CPA

Ref: R20.107/eL/MI (revised)

Uitzonderingsrapportage naar aanleiding van uitgevoerde bekostigingsonderzoek

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van OCW

Aan: De directie en de raad van toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

Opdracht

Naar aanleiding van uw verzoek, zoals vereist volgens het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, hebben wij per 1 oktober 2019 onderzoek gedaan naar de bekostigingsgegevens (telgegevens) van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire Brinnummers 30GP en 30GT. Voor dit onderzoek hebben wij u een opdrachtbevestiging doen toekomen (dd. 16 september 2019), welke door u is ondertekend. In dit rapport treft u een overzicht van de verrichte werkzaamheden aan en de geconstateerde bevindingen hierbij.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde standaard 3000A, "Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie" evenals het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, versie 2 december 2019.

Volgens deze standaard dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen, dat de overzichten geregistreerde telgegevens per 1 oktober 2019 voldoen aan de van toepassing zijnde criteria. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van onze professionele oordeelsvorming en de vereisten conform het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, versie 2 december 2019.

Als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen, die inherent zijn aan het uitvoeren van deze assurance-opdracht, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, bestaat er een onvermijdbaar risico dat zelfs een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

Beschrijving uitgevoerde werkzaamheden

Op basis van de aan ons verstrekte gegevens hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

1. Wij hebben de bij de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingediende overzichten geregistreerde telgegevens aangesloten met de leerlingenadministraties zoals aanwezig bij de scholen;
2. Wij zijn nagegaan of de leerlingenadministraties voldoen aan de gestelde eisen en aan de bewaartermijn;
3. Wij hebben vastgesteld of er sprake is geweest van ongeoorloofd verzuim;
4. Wij zijn nagegaan of de leerlingen daadwerkelijk zijn ingeschreven;
5. Wij zijn nagegaan of de leerlingen niet te jong of te oud zijn voor het betreffende onderwijs; en
6. Wij zijn nagegaan of de in- en uitschrijfdata juist in de leerlingenadministraties zijn opgenomen.

De steekproeven voor de hierboven omschreven werkzaamheden zijn bepaald aan de hand van de in het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019, versie 2 december 2019 vastgelegde richtlijnen.

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij gebruik gemaakt van de criteria zoals vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs BES en paragraaf 4.1 en 4.2 van het onderwijscontroleprotocol OCW BES 2019.

1. Aansluiting geregistreerde telgegevens

Kolegio Rayo di Solo

Er zijn per 1 oktober 2019, 335 leerlingen geregistreerd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit sluit aan met de leerlingenadministratie.

Kolegio Strea Briante

Er zijn per 1 oktober 2019, 65 leerlingen geregistreerd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit sluit aan met de leerlingenadministratie.

2. Criteria leerlingenadministratie

Kolegio Rayo di Solo

Wij hebben vastgesteld dat de leerlingenadministratie in ParnaSys wordt bijgehouden. De stamgegevens van de nieuwe leerlingen worden door middel van een inschrijfformulier verzameld en vervolgens verwerkt in de leerlingenadministratie.

We hebben vastgesteld dat de school voldoet aan de vereiste bewaartermijn.

Kolegio Strea Briante

Wij hebben vastgesteld dat de leerlingenadministratie in ParnaSys wordt bijgehouden. De stamgegevens van de nieuwe leerlingen worden door middel van een inschrijfformulier verzameld en vervolgens verwerkt in de leerlingenadministratie.

We hebben vastgesteld dat de school voldoet aan de vereiste bewaartermijn.

3. Ongeoorloofd verzuim

Kolegio Rayo di Solo

Het verzuim van de leerlingen wordt door de docent op een presentielijst ingevuld en bij het secretariaat gearchiveerd. Wij hebben vastgesteld dat er een (2) gevallen van ongeoorloofd verzuim geregistreerd waren. Een leerling kwam niet voor op de verzuimlijst aangezien deze leerling geen onderwijs meer volgt in Bonaire maar op Curaçao. De leerkracht registreert deze leerling niet meer in de presentielijst. Er is nog geen toestemming ontvangen voor de uitschrijving van deze leerling. Conform Artikel 11 eerste en tweede lid Besluit bekostiging WPO BES is deze leerling terecht niet meegeteld in de telling per 1 oktober 2019.

Kolegio Strea Briante

Het verzuim van de leerlingen wordt door de docent op een presentielijst ingevuld en bij het secretariaat gearchiveerd. Wij hebben vastgesteld dat er twee (2) gevallen van ongeoorloofd verzuim geregistreerd waren. Conform Artikel 11 eerste en tweede lid Besluit bekostiging WPO BES is deze leerling terecht niet meegeteld in de telling per 1 oktober 2019.

4. Vaststellen inschrijving leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

Wij hebben vastgesteld dat alle, voor onze werkzaamheden geselecteerde leerlingen, daadwerkelijk op de Kolegio Rayo di Solo zijn ingeschreven zoals vereist in artikel 7 eerste lid Besluit bekostiging WPO BES.

Kolegio Strea Briante

Wij hebben vastgesteld dat alle, voor onze werkzaamheden geselecteerde leerlingen, daadwerkelijk op de Kolegio Strea Briante zijn ingeschreven zoals vereist in artikel 7 eerste lid Besluit bekostiging WPO BES.

5. Leeftijd leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

In totaal zijn er vijfenvijftig (55) dossiers van nieuwe en bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor wat betreft twee (2) van de vijfenvijftig (55) leerlingen was er geen officieel document op basis waarvan de geboortedatum kon worden geverifieerd aanwezig in het dossier. Met andere woorden de geboortedatum van deze leerlingen kon niet geverifieerd worden.

Echter hebben wij op basis van de leerlingenlijsten vastgesteld dat de geregistreerde geboortedata van alle leerlingen binnen de toegestane jaartallen vallen.

Kolegio Strea Briante

Alle geselecteerde leerlingen voldoen aan de leeftijdsvereisten. Tevens hebben wij op basis van de leerlingenlijsten vastgesteld dat de geregistreerde geboortedata van alle leerlingen binnen de toegestane jaartallen vallen.

6. In- uitschrijfdatum leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

Alle in- en uitschrijfdatum worden in ParnaSys geregistreerd. We hebben gedurende het onderzoek de inschrijfdatum met de inschrijfformulieren afgestemd voor de geselecteerde leerlingen. In totaal zijn er vijftien (15) dossiers van nieuwe leerling en veertig (40) bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek.

Voor achtentwintig (28) van de vijfenvijftig (55) leerlingen is Kolegio Rayo di Solo de eerste school waar onderwijs gevolgd wordt. Zevenentwintig (27) leerlingen waren afkomstig van een andere school.

Voor vier (4) van de vijfenvijftig (55) leerlingen de inschrijfdatum in ParnaSys was niet conform de entree datum op de inschrijfformulier. De datum waarop de inschrijving plaats vond is per abuis gehanteerd in plaats van entree datum.

Voor achttien (18) van de vijfenvijftig (55) leerlingen was het vereiste bewijs van uitschrijving niet in het dossier. Van deze achttien leerlingen komen zeventien (17) uit het buitenland o.a. Haïti, Dominicaanse Republiek, Venezuela etc. en nemen geen uitschrijvingsformulier mee maar wel een rapport/cijferlijst van de school waar ze onderwijs hebben gevolgd.

Op basis hiervan voldoet de school niet aan de vereisten conform artikel 8 / 9 van het besluit bekostiging WPO BES. Wij adviseren de school om voor een uitschrijvingsformulier op te vragen of een schriftelijke verklaring van de ouders waarin deze bevestigen dat de kinderen van een andere school komen.

Kolegio Strea Briante

In totaal zijn er zeven (7) dossiers van nieuwe en twaalf (12) bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor een (1) van de negentien (19) leerlingen is Kolegio Strea Briante de eerste school waar onderwijs gevolgd wordt. Achttien (18) leerlingen waren afkomstig van een andere school. Voor één (1) van de negentien (19) leerlingen was het vereiste bewijs van uitschrijving van vorige school niet in het dossier.

De school voldoet niet aan de vereisten conform artikel 8 / 9 van het besluit bekostiging WPO BES. Wij adviseren de schoolbesturen om verschuivingen tussen de verschillende basisscholen op Bonaire onderling schriftelijk te bevestigen.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor u en de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf.

Curaçao, 30 juni 2020

BDO B.V.
namens deze,



X.M. Henriques CPA

Ref: R20.107/el/MI (revised)

Openbaar Lichaam Bonaire
T.a.v. Het Bestuurscollege
Plaza Reina Wilhelmina 1
Kralendijk, Bonaire



Telefoon: 00599-7178607
Email: info@stichtingoob.com
WWW: www.stichtingoob.com

Kralendijk, 3 juli 2020

Betreft: Jaarstukken 2019

Geacht bestuurscollege,

Hierbij bieden wij u de door de Raad van Toezicht goedgekeurde jaarrekening 2019 van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire aan.

Conform artikel 14 van onze statuten en artikel 54, lid 6 d van de Wet Primair Onderwijs BES zijn wij verplicht om de jaarrekening ter instemming voor te leggen aan de eilandsraad. Wij willen u dan ook vragen om de jaarrekening voor te leggen aan de eilandsraad zodat de Raad van Toezicht na verleende instemming van de eilandsraad de jaarrekening definitief vast kan stellen.

In afwachting van uw reactie, verblijven wij. Indien er nog vragen zijn, kunt u contact opnemen met ondergetekende: s.debies@stichtingoob.com.

Hoogachtend,

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire
Saby de Bies
Algemeen directeur

Openbaar Lichaam Bonaire				
Datum Ontvangst - 7 JUL 2020				
Volgnr. <i>PSM/2020004825</i>				
Aan: <i>ER Verz. 21-8-2020 ES</i>				
<input type="checkbox"/> Om advies				
<input checked="" type="checkbox"/> Voor het nodige				
<input type="checkbox"/> Ter kennisgeving				
C.C:				
Afdoen voor:				
Gez.	Ged. A	Ged. B	Ged. C	Sec.
				<i>Jib/A</i>

Bijlage: Jaarstukken 2018 Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire
Cc.: Directie Samenleving en Zorg, afdeling Educatie en welzijn, College Financieel Toezicht

19-08-2020